

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شماره ۱۶۴۳ - سال ششم - شماره ۱
شماره ۱۸ مهرماه ۱۳۲۹

روزنامه ریویژه
مدیر: سید محمد هاشمی

شماره مسلسل ۶۴
دوره شانزدهم قانونگزاری

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۶۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه ۶ مهرماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب:

- ۱ - نطق قبل از دستور آقایان نمایندگان
- ۲ - مذاکره در اطراف بقیه گزارش کمیسیون دادگستری راجع به تصفیه قرائت پیشنهادات
- ۳ - ختم جلسه

مجلس یکساعت و ۵۵ دقیقه قبل از ظهر بریاست جناب آقای رضا حکمت تشکیل گردید

رئیس - صورت غائبین جلسه گذشته قرائت می شود .

(بشرح ذیل قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان : احمد بهادری . فتحعلی انشار . طباطبائی . دکتر معظمی . احمد حمیدیه . دکتر راجی . معین زاده .

غائبین بی اجازه - آقایان : محمود محمودی . شکرالله صفوی . وزیراعظم زنکنه . مجتبی دولت آبادی . پرومند . خسرو نشقانی . عبدالعزیز سالارستانی . ابوالقاسم امینی . حسن اکبر . عبدالوهاب اقبال . شهاب خسروانی . محمد قرشی . تقی الاسلامی . عماد تربتی . محسن طاهری . ابوالفضل حاذقی . علی محمد غضنفری . حسن نبوی . پیراسته . محمد ذوالفقاری . امیر افشاری . ناصر ذوالفقاری . سلطانی . رستم گبوی . دکتر شایگان . جواد مسعودی .

دیرآمدگان با اجازه - آقایان : کشاورز مدرد و سادات

دکتر طاهری یکساعت و نیم در پیش هم حاضر نشده (جمال امامی - هیچوقت حاضر نیست) اشکالاتی بوده و فعلاً مشغول رفع هستند و هنوز حاضر نشده وزارت پست و تلگراف برای این کار ترتیبی داده که دستگاه ضبط صوت نصب بشود که بعد از این محتاج باین کار نباشیم آنان مشغول این کار هستیم شاید تا یک هفته دیگر این کار عملی بشود (فراموشی - الان تبلیغات هم یک چنین دستگاهی دارد) (نورالدین امامی - آقای رئیس خوب است از آقای وزیر پست و تلگراف هم خواهش بکنید یک تکلیفی برای سازمان تشکیل مجلس معین کند ماهر روز ساعت ۹ میآئیم بنشینیم کارهایمان را بکنیم) باید آئین نامه را اجرا کنیم . آقایان ساعت ۹ اگر نیایند جلسه را ختم میکنیم آقای شوشتری نسبت بصورت مجلس فرمایشی دارید؟

شوشتری - بله قربان راجع باین صورت جلسه است . بنده در جلسه قبل یا کتی تقدیم کردم چون

نخوانده بودم معلوم شد که یاکت از طرف کارمندان وزارت کشور مربوط بهیئت تصفیه و اظهار تنفر از آنها شده است در باره آنها نوشته بودند و مربوط با آقای فریدونی نیست استدعا دارم این را در صورت مجلس تصحیح بفرمائید ضمناً دستور بفرمائید نامه آن ها را در مجله رسمی بطبع برسانند

رئیس - بسیار خوب آقای فقیه زاده بفرماید

فقیه زاده - بنده از مقام ریاست میخواستم استدعا کنم همه روزه وقتی که جلسه تشکیل میشود میفرمایند در جلسه بعد ساعت ۹ صبح بنده این موضوع را استدعا میکنم رعایت بفرمایند که آقایان ساعت ۹ بیایند

رئیس - ساعت نه نوزده خواهد شد و یک ربع تأخیر هم جایز است و بعد از یک ربع اگر آقایان غایب باشند جریمه میشوند از جلسه بعد هم همین عمل اجرا میشود آقای جمال امامی بصورت جلسه نظری دارید؟

جمال امامی - خیر قربان!

رئیس - آقای تیمورتاش

تیمورتاش - عرض کنم مدتی است کمیسیون عرایض تشکیل نشده است (بعضی از نمایندگان - محاسبات) میخواستم استدعا کنم دستور بفرمائید تشکیل بشود و بررسیها رسیدگی بشود (اردلان - اعضایش کافی نیست) مقصود کمیسیون محاسبات بود

رئیس - آقای مکی بفرمایند

مکی - بنده میخواستم توجه آقایان را نسبت بصورت جلسات جلب کرده باشم که نه تنها صورت مجلس سه شنبه بجاپ نرسیده است بلکه صورت جلسه قبل هم بجاپ نرسیده من نمیدانم تند نویسی مشغول این کار است یا روزنامه رسمی . بعلاوه در تمام نطق آقایان سر تا پا غلط است تمام عبارات نامفهوم و جملات معنی خودش را از دست داده است اصلاً وضع اداره روزنامه رسمی و تند نویسی طوری شده است که رویه رفتن وضع پیشو و غیرعادی بخودش گرفته است خواستم که توجه آقایان را جلب کنم که راجع

باین روزنامه رسمی و صورت جلسات يك توجهی فرمائید و همچنین راجع بوقت تشکیل جلسات میخواستم عرض کنم که مطابق آیین نامه تا یک ربع بعد از تشکیل جلسه اگر اکثریت نشد باید جلسه تعطیل شود

رئیس - در جلسه آینده همین موضوع را بایت میشود آقای فرامرزی

دکتر مجتهدی - صورت جلسه قبل؟

رئیس - خیر

فرامرزی - آنچه ما می بینیم صورت جلسه است میخوام بگویم صورت جلسه در مملکت غلط منتشر میشود، صورت جلسه مجلس در مملکت آن است که در روزنامهها منتشر میشود هر جای دنیا بود اگر صورت جلسه اش چهار جلسه غلط منتشر میشد فکری برایش میکردند، در این مملکت پنجاه سال است صورت مجلس آن، مذاکرات و نطق و کلاش توی ممالک غلط منتشر میشود و فکر این کار را نمیکند، این دستگاه تند بوسی هر کس که توی کار باشد میداند که با وسایل فعلی آنها نتایج دقت را میکنند اما وسائل ندارند نمیتوانند برسانند، يك اضافه کار فوق العاده ای باینها بدهید که شبها کار کنند، حاضرند که شبها کار کنند امامی خواهند پول بپای آنها نهند، در این صورت کی میشیند شبمفت کار کند اگر میخواهد صورت جلسه صادرست منتشر بشود پول هم خرج کنید بپای آنها اضافه کار بدهید تا بتوانند صورت جلسات را برسانند والا این کاری که شما دارید میکنند بکنید فایده ای ندارد و این دستگاه ناقص را هم جمع بکنید.

رئیس - این کار خواهد شد در هیئت رئیسه فکری میشود همانطوریکه میفرمائید یا اضافه کاری بپای آقایان داده میشود یا آن دستگاه ضبط صوت خریداری می شود.

فرامرزی - دستگاه ضبط صوت حتماً باید خریداری بشود.

رئیس - قبل از دستور سه نفر از آقایان اجازه نطق خواسته اند.

بعضی از نمایندگان - دستور دستور

۱- نطق قبل از دستور آقایان نمایندگان

رئیس - آقای اسلامی شما پنج دقیقه وقت خودتان را می دهید بپای آقای امامی اهری؟

اسلامی - دو دقیقه میدهم چون ایشان گفتند سیلی آمده است.

رئیس - خیلی خوب آقای امامی اهری فرمائید الان ساعت ۱۰ میباشد

امامی اهری - بنده باز از احساسات مین پرستانه آقایان نمایندگان محترم حسن استفاده کرده و يك خبر ناگواری را بر عرض آقایان میرسانم و آن هارت از سبیل مهمی است که در شهر اهر مرکز اورساران در روز چهارم ماه اردو وجه شمال شرقی و شمال غربی شهر سرازیر شده و صدها بیای از خانه ها را خراب کرده است البته خوشبختانه تلفات جانی نداشته (نمایندگان - الحمد لله) ولی خسارات مالی زیادی وارد شده بادر نظر گرفتن این که آذربایجان همیشه گرفتار قهر و غضب طبیعت بوده و با در نظر گرفتن این که هزار سال افغان و احشام آنها بکلی از بین رفت و

سال گذشته هم محصول نشان بان وضع بوده که آقایان اطلاع دارند و کمک های لازمی هم که البته از طرف دولت بعمل آمد بوقوع بوده و نتیجه ای هم امسال هاید نشد و حتی هنوز فرصت نگذرده ایم که در دهمای آنجا را بسمع دولت برسانیم و تقاضا کنیم که باز نسبت بوضع آنجا يك توجه کافی بکنند لذا این قسمت صدای استمداد اهالی آنجا را بر عرض آقایان محترم میرسانم و تقاضای کنم برای این که ثابت کنیم که اگر همه چیز ما را از ما گرفته اند ولسی آن ملاقه و غلوس و ملاقه برادریمان مستحکم است فرق نمیکند آنها را که در کنار مرز ارس مشغول کار و فعالیت هستند (صحیح است) یا آنها را که در جنوب زحمت میکشند برای ماهه بردارند ایرانی هستند (صحیح است) و در این مواقع باید با کمال خلوص و صمیمیت مورد ملاحظت قرار داد اینست که تمی می کنم آقایان نمایندگان محترم در این باب مطالعه فرمائید و دستگاههای خیریه مخصوصا قسمت شیرخورد شیرخ و سازمان خدمات اجتماعی و سایر دستگاههای خیریه تقاضا میکنم در این قسمت از کمک خودشان نسبت باهالی ستدیده ارسباران مضایقه فرمائید (صحیح است، احسن).

رئیس - آقای اسلامی.

اسلامی - بنده تصمیم دارم تا مراجعت آقای دکتر نصر وزیر دارائی از ذکر هر گونه مطالبی ولو هر قدر مهم باشد خودداری بکنم (احسن) ولی اجازه فرمائید تظاهرات (بعضی از نمایندگان - با همه ولی ندارد) اجازه فرمائید آرزویم بنده تقاضای مطالبی بگویم ولی دو نفر برای خود شیرینی يك مطالبی گفتند که بنده را مجبور کردند تذکر بدهم گفتم من هیچ چیزی امروز نمی خواهم بگویم استدها میکنم که توجه فرمائید در میان عرایض بنده چیزی نفرمائید که موجب تشنج بشود ولی تظاهرات بعضی از نزدیکان ایشان و قضاوت عجولانه ای که آنها قبل از استماع اوله و بر همین استیضاح من کردند بنده را مجبور میکنند که دو کلمه فقط عرض کنم ولی قبل از ذکر این مطلب يك نکته ای را ناچارم تذکر بدهم، البته بقول منتسکبو زیبای و نزاکت حکومت مشروطه این است که جامعه را در مقابل هر نوع خودسری و تجاوزات عمال دولت و ادار بسکوت میکشند ولی همین نزاکت و دمکراسی بن و امانت من که آقایان باشند مجبور میکنند که بنظور حفظ مصالح عالیه مملکت با کمال برحیمی جلو تجاوزات مسئولین مملکت را بگیریم و منهم اکنون که مسئولیت حفظ دفاع از حقوق افراد ملت ایران را بردوش وجدان خودم حس میکنم ناچارم در محیط خارج از حب و بغض شخصی عرایضم را با صراحت هر چه تمامتر بیان کنم و خوشوقتم که بآقایان اعلام کنم بنده در تمام مدتی که جناب آقای دکتر نصر مشاغل در ایران داشته اند حتی در شغل اخیر یکبار ایشان را ملاقات نگردم والا اگر ایشان وارد مجلس شورای ملی بشود بنده دارم که بنده را نشانند و بنده پیش از این در اطراف این موضوع عرضی نمیکنم (محمد علی مسعودی - چیز مهمی نیست) آقای مسعودی خواهش میکنم که

این خوب ترتیبی نیست حالا خودتان که نوبت دارید.

کشاورز صدر - خوب نوبت خود بنده است. می خواهم آن ۲ دقیقه هم اضافه بشود.

رئیس - فرمائید.

کشاورز صدر - بنده در جلسه قبل اینجا بودم که جناب آقای دکتر بقائی يك مطالبی اینجا فرموده بودند مبنی بر اینکه اگر این رویه ادامه پیدا کند، ناگزیر بند جیمی ها را ترور خواهند کرد. در جلسه قبل بنده می خواستم اینجا يك مطالبی عرض کنم، و برای اینکه سؤالی نکنید جواب بپای آن سؤال مقدر میدهم من از کسانی بودم که در کبیسون دادگستری سابق طرفدار این لایحه بودم. (دکتر بقائی - بنده اسم شما را نبرده بودم) - اجازه بدهید توی سر سرا ایشان به بنده گفتند شما از کسانی بودید که طرفدار این قانون بودند. نه من بلکه اکثر آقایان آنها را که وقتشان کمتر است آنها را که کمتر است آنها را که کمتر است در این مملکت موجب تصفیه و بهبودی میشود (فرامرزی - صحیح است) و با کمال حسن نیت از این لایحه بنده دفاع کردم و قبول دارم و جناب عالی مخالفت کردید.

این موضوع یاد بنده است. آمدیم این قانون را تصویب کردیم و من سؤال میکنم آیا يك قانونی را که در مملکت برای انجام يك امری تصویب می کند، اینرا اگر معکوس عمل بکنند یا اگر خارج از حدود آن قانون اقدام بکنند و تخلف از آن قانون بکنند این جرم و گناه نیست و اتفاق نمی افتد که چنین اتفاقی بیفتد و فرض کنیم که يك قانونی بگذرد برای اینکه ما مسجد بسازیم و برای اینکه مدرسه و دبستان و بهداشت درست کنیم و مبارزه بکنیم برای جلوگیری از امراض مسریه این قانون را مجری بیاید درست ضد این اجرا بکند یعنی اینکه بیاید بجای اینکه بهداشت را رعایت کند میخانه واکند و بگوید ما از این قانون اینطور فهمیدیم آیا باید به این مجری ایراد کرد یا نه؟ و يك نکته مهمتر اینکه در مجلس شورای ملی مکرر خود آقایان فرمودند، وقتیکه دید که اکثریت با نظر آقایان بایشتهاد آقایان موافق نیست شروع میکنند از جلسه بیرون رفتن و ترور کردن افکار که نباید این عقیده را اظهار بکنند، این خلاف اصول پارلمانی است ولی وقتیکه خود آقایان با این نظر مخالفت کردند و بنده هم میدانم که چرا مخالفت کردند بر سر بند ب و ج و الف نیست قضیه يك چیز دیگری است (آزاد - توضیح بدهید قضیه چیست؟) اجازه بدهید قضیه اینست که آقایان میخواهند راجع باین بیدانتهایی و اصلاحی که شده است آراءتان بگویند، میخواهند قوانین دیگر را بیارند و وجه المساله این قانون قرار بدهید، مهم ممکنست درست باشد، بعضی از نظریات آقایان درست باشد، قضیه اینست، بنده که اطلاع دارم و آقایان هم اطلاع دارند، اما اگر بنا باشد که يك کسی عقیده اش را در اینجا بیان کند یا در

بغیر آقای عباس اسکندری که خودش تنها بود منفرد بود و يك مطالبی میگفت که غالباً نمایندگان ایشان حمله میکردند، اگر قرار بر این باشد که بروند عباس اسکندری را که خلاف میل آقایان حرف میزند یا بنده را ترور کنند، آیا دیگر در این مملکت آزادی میماند؟ از بیان آقای دکتر بقائی این مطلب بیرون میآید که عده ای در خارج هستند مستعدند، آنها تحریک میشوند و شما باید تحریم کنید از ترور کردن افکار، زیرا وسائل ترور برای دیگران، اینها را که با بنده و شما خوب نیستند، بهتر فراهم است و بنده و سرکار هردو را ترور میکنند انقلاب اگر در این مملکت بشود یقین بدانید این جناب آقای دکتر مصدق هم نیماند بنده هم نیمانم ولی بنده دیرتر از شما از بیرون میروم بهزار دلیل بنده که قصد انتقاد ندارم از آقایان و الا آیا به آقایان این اعتراض وارد نیست که آقایان روشفکری که عقیده شان اینست که باید بیطرفی در سیاست خارجه باشد بادل همجوار حسن رابطه داشته باشیم راجع بمعاملات بازرگانی شوروی که پیش میآید یا میشود اینطور مخالفت میکنند و متحصن میشوند در مجلس، قربان این مسائل را می بینند این مسائل را توجه میکنند ما از آقایان توقع نداریم که يك بهانه بدست بدهید تا ما هم يك حقیقتی را که میدانیم بگوئیم بنده اصلاً نمیخواهم از بند ب در بیایم بنده در بند ب میمانم تا قیام قیامت، اما از آقایان سؤال میکنم که خود آقای حائری زاده که در انصاف و مروتش تردیدی نیست و مردی است که مثل مدرس فکر میکنند شما هم باید مثل مدرس فکر کنید، مرحوم مدرس يك روزی اینجا میآمد با آنکه افکار مردم مخالف با وثوق الدوله و نصرت الدوله بود در اینجا مردم درانه میاستاد با قدرت میگفتند من برای منافع مملکت از اینها در این موقع استفاده میکنم و نمیترسید که بیرون بگویند که چرا این حرف را زدی؟ چرا؟ برای اینکه او يك آدمی بود که هیچوقت نمی خواست دروغی و بی جهت بگوید آدم خوبی است، می خواست حقیقتاً خوب کاری کرده باشد بنده می خواستم این مطلب را بر عرض آقایان برسانم و من از جناب آقای دکتر بقائی هم انتظار نداشتم که ایشان بگویند ترور می کنند که اگر کسی عقیده اش را اظهار کرد، بنده عقیده ام این است و اعتقاد دارم که بوجوب این غرضاتیها که حالا توضیح می دهم برایتان اگر يك دزدی هم بایک حبله که بيکی از اعضای هیأت تصفیه خودش گفته، اگر يك دزدی هم باین بنده افتاده باشد این بند را نباید بند زنجیر او قرار داد، باید او را کاملاً آزاد گذاشت که از خودش دفاع کند یا يك هیأتی باشد که گزارش و نظریات خاصی نداشته باشد جناب آقای امامی رئیس يك شب دیوان کشور که عضو هیأت تصفیه بودند و بنده در دیوان کشور ملاقاتشان کردم، ایشان يك حقایق و يك مطالبی را برای بنده بیان کردند که الان خدمت آقایان عرض می کنم تصور نمی کنم که منکرش بشوید که اگر می فامده شده آقای امامی اظهار داشتند که

وقتی ما می نشینیم راجع باشخاص رسیدگی میکنیم اظهار را از جانب عده ای از اعضای هیأت تصفیه که از آن جمله آقای لطفی بود در آن جلسه اظهار کرد که ما بایستی از نقطه نظر سیاسی و از نقطه نظر اینکه بملکت هملش مضر بوده خیانت کرده با ضرر زده یا نکرده وارد بحث می شویم کی جزو کدام حزبت و کی جزء کدام دسته ایشان این را گفتند، من اینجا می گویم و اگر دروغ گفتند تکذیب کنند ایشان گفته اند: مراد قانونگذار این بوده که اگر کسی دزدی کرده، اختلاس کرده باید مشمول بندج بشود، اگر کسی رویه سیاسی داشته است که آن رویه سیاسی با اکثریت با اقلیت مخالفت داشته نباید مورد توجه قرار گیرد ایشان گفتند که حتی کار ما بجدال کشید بفضش کاری و هتاک می کشید و من در آن جلسه رقت بیرون و گفتم دیگر شرکت نمیکنم یامن این را راست می گویم یا دروغ، اگر قبول نمی کنید بروید این را از آقای امامی سؤال کنید، ببینید اینطور هست یا نه؟ آقای دکتر سجادی رئیس هیأت تصفیه بعد از اینکه موضوع آقای منصور الملك در بین می آید رسه و سه می شود او هم می رود و می گوید رفقای من مرا خواستند اینکار را بکنند، وارد مذاکره و شور و در اطراف این قانون که ما چکار باید بکنیم ما اول سازمانی را بدهیم و بعد رسیدگی بکنیم، می نشینند با اتفاق آراء تصمیم می گیرند و ایشان در روزنامه می نویسند اعلامیه میدهد در روزنامه اطلاعات و روزنامه های دیگر که ما مطلقاً صلاحیت رسیدگی در وضع مستخدمین را نداریم، زیرا مواد قانونگذار و صراحت قانون در اینست که ما بایستی سازمانها را بدهیم و ببینیم چقدر عضو مورد احتیاج داریم، و بعد وارد شویم در اشخاص و آنهم هیأت دیگری باید بیایند برای تصفیه کارمندان دولت، قانون هیأت تصفیه وقتی آمد خوشبختانه جناب عالی آقای دکتر بقائی در کبیسون دادگستری بودید هم راجع بقانون استقلال قضاوت تصفیه دستگاه قضائی و هم قانون هیأت تصفیه اگر نظرمبارکتاب باشد در قانون هیأت تصفیه در قانون استقلال قضاوت و تصفیه دستگاه قضائی که بعد از قانون تصفیه آمد و چندین جلسه ما نشستیم و خود شما هم تشریف داشتید و در آنجا يك ماده ای بود باین مضمون که قضاوت، صاحبان رتبه قضائی را با معرفی وزیر دادگستری یا اداره نظارت و یا شکایت شاکي و یا تشخیص محکمه انتظامی برای تشخیص صلاحیت اخلاقی و علمی و عملی محکمه انتظامی بیرونده هارا میخواهد و رسیدگی میکند حکمی که داد قضاوتی است ما روزی این بحث داشتیم که آیا محکم قضاوتی را قبول میکنند یا نه بکنند باید تجدید نظر داشته باشد آقای فولادوند هستند آقای دکتر سجادی گفتند که آقای عبده رئیس محکمه انتظامی میگویند باید تجدید نظر نداشته باشد

و ما بعد از اینکه این لایحه تصفیه را تقریباً تصویب کرده بودیم لایحه استقلال قضاوت مطرح بود و این دلیل بر اینستکه شامل قضاوت نیست والا بکنده هیأت تصفیه تصفیه کند و بکنده هم محکمه انتظامی برود دنبالش اگر اعتراض میکنند

که در زمان آقای بوذری معاون وزارت عدلیه این هیئت انتصاب گردیده برای اینستکه هیئت تصفیه برای اینکار تصمیم گرفت و آقای بوذری چاره‌ای نداشت آقای دکتر سجادی تصمیم گرفت اینستکه بنده خواستم این نکته را حضور آقایان عرض کنم و ضمناً همه تصدیق دارند که برای موضوع بنده اول لازم است که سازمان بدهند و از طرفی در وزارت دادگستری الان شاید در حدود صد نفر از قضاتش را که یکی آقای صدارت است که در شراقتندی و درستی نظیر ندارد و ما قاضی فہیم و درست عمل مثل او کمتر داریم او را مشمول بنده کرده‌ایم این وزارت عدلیه ۸۸ پست خالی دارد که هنوز ندارد و همین وزارت دادگستری است که همه ساله از فارغ التحصیلان دانشکده حقوق استخدام میکند من از آقایان انصاف می‌خواهم که آیا یک دستگاهی که کارمند سازمانش زیاد باشد مستخدم جدید می‌آورد و یا پست خالی دارد؟ آیا قبل از اینکه اگر اینها بعد نصاب برسد در صد تهیه مستخدم بر می‌آید؟ (آزاد) — رانده‌مان وزارت دادگستری برای ملت ایران چیست؟ (فلاک) همین است و اگر نظرتان اینستکه وزارت عدلیه را منحل کنیم که آتہم آقای بوذری از رفقای شبانہ روزی جنابالی بودند این است که نکته دیگری که باز آقایان تذکر دادند و بنده سر بسته عرض می‌رسانم اینستکه در قانون صریحاً معین شده که از شاغلین مقامات عالیہ شروع بشود آیا باید بروند سراغ عضو منتظر خدمت رتبه ۳ یا ۴ وزارت عدلیه که افتاده آنجا؟ این است که این قانون یک قسمتش اعمال فرض و اعمال نظر در اشخاص شده یک قسمت از این قانون شامل این اشخاص نبوده و این هیئت صلاحیت رسیدگی نداشته‌اند و یک قسمت هم مشمول بوده‌اند که در آن قسمت هم وظیفه‌شان را انجام نداده‌اند اینستکه اگر آقایان ببیند و وزیر اعتماد ندارند و ما را شایسته برای مشاغل دولتی نمیدانند نخواهد یافتند استبداد و دیکتاتوری سرتان را ببرند بیایند قانون بگذرانند که بموجب آن حق داشته باشید و بعد خود آقایان بیایند بنشینند من انصاف از آقایان می‌خواهم که آبیاد کمتر مهران معاون وزارت فرهنگ که استاد است و تحصیلاتش از همه بهتر است تجربیات و مطالعاتش از همه فرهنگی‌ها بیشتر و بهتر است این جوان تحصیل کرده را باید مشمول بند کرد و جناب آقای وحیدالملک شیبانی را که در ۵۰ یا ۶۰ سال قبل سابقه خدمت داشته و حالا معلوم کرده و رفته موضوعی برای استخدام ایشان باقی نیست داخل بنادلف گذارد این انصاف است بنده انکار ندارم که در همین بند ج اشخاص نادرست هستند ولی شما جناب آقای دکتر مصفق باید طرفدار آن باشید که نادرست را هم در باره‌اش ظلم و اجمال نظر نکنند این عقیده بنده است شما باید طرفدار این نیز باشید اینستکه بنده می‌خواهم از حضور آقایان استدعا بکنم که یکفکری عنایت فرمائید و از حقیقت (ما پیروی از تصب عقیده و اعتقاد) خارج نشوید اگر در اینجا استدلال کردند

و به اساس مشروطیت خدمت کرد و این بنیان و پایه‌ها گذاشت تا بتوانند امروز همانطوری که آقای دکتر گفته اند کاسب زاده و میوه فروش هم وارد هیئت حاکمه بشوند و مقصود پسرش این نبود که یک کسی از طبقه پایین نمیتواند شایستگی رسیدن بمقامات عالیہ را پیدا کند ولی جواب مرا بدهید که آقای دکتر هومن نوکر نوکر نوکر غلام غلام غلام بود و همه آقایان مسروق هستند یعنی نوکر کلانتری بود

رئیس - آقای ابریشمکار فرمائید (بعضی از نمایندگان - آقای ابریشمکار نیستند)

ابریشمکار - چرا آقای حاضرم ولی جناب آقای رئیس بنده یکدقیقہ از وقتم را می‌دهم به آقای کعبه چون بقدر یک سؤال وقت خواسته‌اند آقای کعبه فرمائید ولی بیش از یکدقیقہ نشود.

رئیس - پس شما چرا آمده‌اید اینجا بفرمائید بنشینید.

کعبه - عرض بنده بیش از یکدقیقہ طول نمی‌کشد چون یک قضیه بسیار مهم و خیلی فوری است برای مملکت اگر توجهی نشود موجب خساراتی خواهد شد اینستکه بعضی مجلس شورای ملی می‌رسانم و خواهش میکنم که مورد توجه قرار بدهند و آن اینستکه بعضی می‌رسانم و اگر از لحاظ فوریت و اهمیت قضیه جلو گیری نشود و توجه عاجلی نفرمائید مبالغه می‌میشود ضرر بخزانه کشور وارد خواهد شد تمنی میکنم به آقای معاون وزارت دارائی اطلاع دهید در مجلس شورای ملی حاضر شده پاسخ سؤال ذیل را بدهند طبق اطلاع صحیح معامله ۳۶ هزار عدل تنباکوی اصفهان که مبلغ آن بالغ بر ۱۰ میلیون تومان است بدون اطلاع و بدون سر و صدا و بدون اطلاع عامه و شرکت دادن اشخاص صلاحیت دار و بدون صرفه و صلاح خزانه کشور در تصرف انجام است و از این جهت جواب جناب آقای معاون وزیر دارائی حقایق جریان این عمل را که موجب ضرر کشور است روشن خواهد ساخت عرض دیگری ندارم (صفائی) - آقای کعبه با بهترین افراد وزارت دارائی مسأله کرده است) بنده استادی دارم که در موقع خودش ارائه خواهد داد (محمد علی مسعودی) - حالا آقای کعبه را هم شرکت بدهند معامله ختم میشود)

رئیس - آقای ابریشمکار فرمائید سه دقیقه وقت دارید.

ابریشمکار - مدتی است صحبت در اطراف تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی میباشد بنده خودم از اشخاصی هستم که بانمیدل آئین نامه و قانون این انجمنها یعنی یک آئین نامه‌ای که مورد بحث بنده است آقایان باشد انجمنهای ایالتی و ولایتی تشکیل شود و البته آقایان مخالفین بودند که بنده نمیتوانم منکر فضیلت آن آقایان بشوم و از طرفی تعقیب کردم که اینستکه شهادت آقایان یکی از اشخاصیکه نه بی مقام آمد نه بی جاه آمد و نه بی پول آمد و نه بی سوارهای خودش با پول خودش آمد و وزیر الله خان نولدوند بود آمد جلوی مجلس سینه‌اش را سپرد کرد

باید علت را پیدا کرد من علت را پیدا کردم و بر خوردم در اینجا به یک تبعیضی که بین شهرستانها و طهران میشود و در نتیجه عملیات دولتهای گذشته بنده برای مثال دوسه موضوع عرض میکنم آقایان هم نمایندگان شهرستان هستند و البته موکلین آقایان هم متوجهند که اداره توزیع قند و شکر در سالهای پیش از شرکت های محلی تشکیل میشد از حامل و دکاندار اینها یک شرکتی تشکیل دادند و این شرکت را بوسیله شرکت تانیا یکشاهی صد دیناری هم گیرشان می‌آمد اینها راهم منحل کردند و فقط منحصرأ شرکت طهران مانند بنده اصرازی ندارم برای شرکتها ولی این سؤال را می‌کنم که سبب اینکه بین تهران و شهرستانها فرق هست چرا؟ دوم اینکه موضوع بیعش سیگار است اداره دخانیات شرکت مالی بود که در همه جا بوسیله آن شرکتها دخانیات را توزیع می‌کردند از سال گذشته پیمانهای همه را باطل کردند و شرکت های محلی را منحل کردند دست مردم را کوتاه کردند در هر شهری یک موسسه‌ای از خود دخانیات تشکیل دادند و همه کارمندانش هم از تهران حتی نبات و ضابطش را از اهالی محل استخدام نکردند اینجا بازم عرض میکنم که منحصرأ شرکت تهران است که دخانیات را توزیع میکند بنده مخالف نیستم که اداره دخانیات و وزارت دارائی مجاز است اما بنده می‌خواهم سؤال کنم علت اینستکه تقیض بین شهرستانها و تهران میشود چیست؟ (صحیح است) و چرا باید مردم قدر مکدر و آزرده از مرکز بشوند؟ بنده یک موضوعی را در روز شنبه که این خیلی باعث تعجب من شد یک راه چند کیلومتری بین شوشتر و اهواز بود که صد هزار تومان بمنافصه گذارده‌اند اول یک پیمانکار اهوازی بنام مهندس رفیع و سایر کنتراپتی‌ها و پیمانکارها که خیلی هستند از کار برکنار کرده اند بنده اینجا از وزارت راه سؤال کردم بن گفت شما بیخود چیز تکبید قانون و آئین نامه‌ای هست که در هر شهرستانی هیچ پیمانی بیش از سی هزار تومان داده نمی‌شود پیمانی که بیش از سی هزار تومان باشد باید در مرکز داده بشود آقایان ملاحظه فرمائید آآن بودجه کشور گذشته است راهسازی و همه چیز دارید آیا علت این که این منافصه‌ها در تهران داده می‌شود چیست؟ مگر این مالیاتی که در آنجا داده میشود از خود شهرستان گرفته نمیشود؟ (صحیح است) (اسلامی) - سهم باید داشته باشند (این سهمیه که برای کالاهای وارداتی معین شد خوب البته از تمام شهرستانها شکایت می‌کردند این جا تعقیب کردیم دیدیم مطابق اعلامی که شده است صدی پنجاه پنج برای تهران داده شده است صدی چهل و پنج برای تمام شهرستانها است این را انصافاً بنده سؤال می‌کنم گرچه موضوع اصلاً از میان رفته ولی اصل سبب من روی اصول است که چرا تبعیض میشود؟ و چرا شهرستانها بیزارند و مردمی که از آنها بی‌خود آن‌ها قبول میکنند چون بیچاره هستند صدی چهل و پنج برای تمام شهرستانها معین شده بعد شنبه اخیراً سازمان برنامه مصمم شده مقداری چای وارد

بکنه بنده از همه آقایان سؤال میکنم روزی که این سازمان برنامه آئین نامه‌اش نوشته شد آیا برای تجارت چای بود؟ یا اخیر برای آبادی مملکت بود؟ (فرامرز) - برای آبادی مملکت بود (این بازرگانانی که مالیات می‌دهند و باید هم بدهند و مردم هم مالیات می‌دهند این چرا تبعیض میشود این سهمیه چای را چرا میگیرند آقایان خبر دارند که بانک صنعتی هزار چور

معامله میکرد همانطور که اطلاع دارند از آقایان خواهش میکنم اشخاصی که معین شده‌اند بروند باین حساب سازمان برنامه برسد به بییند آنجا چه شده آآن هم سازمان برنامه می‌خواهد چای بفروشد فرماد بخواهد قماش بفروشد (یک نفر از نمایندگان) - اصلاً قانون انحصار تجارت باید ملغی بشود) وزیر اقتصاد ملی هم خودش گفت که سازمان برنامه چای وارد میکند و می‌فروشد بیازرگانان و این درست نیست (صحیح است) بنده یک موضوع دیگری را می‌خواستم عرض کنم این است که یک کارهایی در این مملکت میشود که بنده خیال می‌کنم آقایان اطلاع ندارند و اینها هم البته ریشه‌اش از دولتهای قبل گذاشته شده بنده اخیراً شنیدم گندمی که خریدند به تنی ۱۸۰ تومان حمل طهران می‌شود از تجارتخانه‌ها سؤال کردم تنی ۱۶۵ تومان تجارتخانه خود میگفت بنابر این تنی ۱۸۰ تومان از اهواز به تهران چه معنی دارد. آدمم یک روزی این موضوع را از جناب آقای شماعی معاون وزارت دارائی سؤال کردم فرمودند که یک قرار دادی سال گذشته بسته شده باین قدر باید گندمی وارد کنیم و من نه خواستم این کار را بکنم اما رفتن قرار داد را دیدم قرار داد طوری بسته شده باین پیمانکار که خواه نخواهی دولت محکوم می‌شود روی این اصل ما آمدیم او را راضی کردیم گندم را وارد کنیم و حمل کنیم که دیگر در محکمه محکوم نشویم (شوشتری) - کی بوده آقا؟ (یک نفر از نمایندگان) - همدان (این همه آقایان می‌دانند لازم بگفتن نیست (آزادمانی) دانیم بفرمائید آقا) خوب شما باینستکه می‌دانید چرا بن تکلیف میکنید این چه عملی است (شوشتری) - من نمی‌دانم نمی‌دانم) بهتر جهت می‌دانید بنده استدعا میکنم مرا تکلیف بگفتن تکبید خود تان می‌دانید ولی انصاف نیست که تنی ۱۶۵ تومان گندم را بیآورند چاه و بل خرج میشود نسل آینده بما تقریباً و اعنت میکند با این پول باید سدهائی بسته شود تا مردمان گرسنه نان گیرشان بیاید و کاری پیدا کنند تا دست کدائی جلو اجنبی دراز نکنند من از آقایان معذرت می‌خواهم زیاد حرف زدم و بدوارم این معایب شهرستانها را که عرض کردم کمک بکنید مرتفع بشود زیرا مردم بیچاره شده‌اند (بعضی از نمایندگان) - صحیح است آفرین اجنت)

رئیس - آقای دکتر بقائی

دکتر بقائی - فرمایشات آقای کشاورز صدر در دو قسمت ایجاب می‌کند بنده مدد اوقات آقایان بشوم بعضی راجع بر روی جبهه ملی و یکی هم راجع بحرف عرایض جلسه گذشته خود ایشان فرمودند که بعضی از نمایندگان مربوط با لایحه

قرارداد تجارت بازرگانی یا شوروی بود در صورتیکه آقایان همه خاطرشان هست که بیانات جناب آقای دکتر مصدق راجع به قرارداد بازرگانی تمام شده بود و موضوع دیگری شروع کرده بودند که چون شنیدنش برای بعضیها دشوار بود جلسه را از اکثریت انداختند و ایشان هم تصمیم گرفتند که تشریف داشته باشند و با اعضاء فراکسیون در مجلس بمانند و صحبتشان را بکنند که در جلسه بعد گفته شد و بهیچوجه ارتباطی با قرار داد بازرگانی نداشت مسا همان نظری را که راجع به قرارداد بازرگانی داشتیم هنوز هم داریم و بعداً هم خواهیم داشت اگر آن قرارداد همان قرار داد سابق است که بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است البته احتیاجی ندارد که بمجلس بیاید و در باره اش مذاکره بشود ولی اگر می خواهید آن قرارداد را تفسیر بکنند تغییر دهند يك موادی اضافه بکنند یا کم بکنند باینند بیآورند بمجلس و در مجلس شورای ملی بتصویب رسد والا هر امضائی بکنند کوچکترین ارزشی نخواهد داشت و این جمله ای را که دوست محترم آقای کشاورز صدر خواستند بگویند که ما را مثلاً مخالف با روسها وانمود بکنند من خیلی تعجب می کنم چون گاهی ما را طرفدار روسها و مخالف مخالفین آنها وانمود میکنند و گاهی مخالف روسها و موافق یا مخالفین روسها (امامی) - هر دو تایش هم صحیح است) در صورتیکه ما همیشه مصالح مملکت را در نظر میگیریم و با بیطرفی کامل اقدام می کنیم نهایت اقدامات ما وقتی که مصالح مملکت خودمان را در نظر می گویم یکوقت بفتح روسها و بضرر آن دولت وقت بفتح انگلیس يك وقت هم بفتح امریکای بضرر روسها تمام می شود و یکوقت هم بضرر هر سه شان تمام میشود و وقتی که یکی از آنها ضرر بیند از این جریانها ما را متهم میکنند بموافقت مایکدسته یا بمخالفت ما بکدسته دیگر ، مدتی پیش از این جریانات طی يك مصاحبه ای جناب آقای دکتر مصدق از طرف جبهه ملی نظریات خودشان را اظهار کردند و روز ۳۰ شهریور در روزنامه درج شد و این طوری که آقای کشاورز صدر فرمودند نیست راجع به قرار داد تجارتی با شوروی نظر جبهه ملی را خواسته و اینطور جواب دادند

جبهه ملی با انعقاد قرارداد تجارتی بین دولت ایران و هر دولت دیگر حکه متضمن منافع ایران باشد موافق است و نسبت به قرارداد تجارتی بین ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی چون دولت تاکنون چگونگی آنرا انشاء نکرده است فعلاً نمی توانست اظهار نظری بنماید ضمناً جبهه ملی نظر خودش را نسبت بکدک اقتصادی و نظامی امریکا هم داده است و راجع بموضوع شرکت نفت هم داده است که آقایان یا خوانده اند و یا بعداً میتوانند قرائت کنند و تحقیق کنند که بدانند ما همیشه و در همه حال منافع مملکت را در نظر میگیریم و بهیچوجه نظری سیاستهای خارج مملکت نداریم و بضرر هر کدام از آنها هم نخواهد تمام بشود بما ربطی ندارد ولی يك چیز هست

شود ، این را بنده اضافه کردم زیرا در شوراول بحث مفصلی در لایحه شده و تمام مطالب ذکر گردیده و جواب آقای شریعت زاده از طرف آقایان اعضاء و وزیر دادگستری داده شده نادرستی مستخدمین وسیل استخدام این لایحه را لازم دارد و تشخیصی که داده شده ادارات از اشخاص ناباب باید تصفیه شود و این اشخاص نادرست که سربار مردم شده اند باید با وضعی که صلاح کشور باشد از خدمت دولت خارج شوند و فرمایشات آقای شریعت زاده لایحه را بیشتر غیر عملی میسازد و اختیار را باید باشخص باوجدان داد اگر خدای نکرده دو نفر اشتهاها زیان دیدند باید بدهای نفع جامعه کرد . این يك قسمت از فرمایشات آقای کشاورز صدر بود آقایان آنروز اینطور استدلال میکردند ما مخالفت می کردیم که این تصویب نشود و صورت قانونی بیخود نگردد ولی الان که تصویب شده و صورت قانونی پیدا کرده میشود با حرف و سفسطه از بین برد یا باید بگویند تمام تصمیمات کمیسیون دادگستری ملغی است دوره یازدهم را که کرده غلط کرده است و یا نشود گفت که این قانون که بند شده و بگردنم افتاده است ملغی بشود (آشتیانی زاده - انشاء تمام قوانین شش ماهه آخر دوره یازدهم) شما تمام آنها را ملغی کنید ما هم موافقم .

رئیس - کشاورز صدر بفرمائید **کشاورز صدر -** اولاً ایشان فرمودند بنده بضرر قاطع عرض نکردم آقایان برای خاطر موضوع بازرگانی شوروی رفته اند متعصب شده اند عرض کردم آقایان این مذاکره را کردند و پس فردا صبح که آمدیم اینجا جناب آقای دکتر مصدق که متحمل زحمت شدند خودشان فرمودند که مطلب آنطوری که من خیال می کردم نبود بنده منظور این بود که آقای دکتر مصدق پیشوای جبهه ملی و اعضاء جبهه ملی نباید یک چیزی را تحقیق نکرده فرمایند و سه روز متعصب بشوند و بعد بیایند بگویند اینطور بود و بنده عرض این نبود که بضرر قاطع ، نظرم این بوده است که نخواستم بگویم که موافق با روسها بوده اند یا موافق با دخالت امریکا و اما مطلبی که فرمودند انقلاب می شود در اینجا بنده آنرا نگفتم گفتم آقا اگر انقلاب بشود از طرف آن یا برهنه می شود که همیشه لای چرخ دولت خوب می گذاریم و نمی گذاریم جاوید و اینها گرسنه می مانند و انقلاب می کنند ولی آن افکار عمومی که جنابعالی خیال کردید غیر از این چند نفر هستند افکار عمومی آن لغت و مورها هستند ما باید کمک بکنیم که يك جائی برسد اما راجع بمطالبی که من گفته بودم و ایشان قرائت کردند بنده این را ابتدای امر عرض کردم برای اینکه من اوج ضمیرم پاك است بنده هیچوقت خیال نداشتم که کسی را توی بند بیندازیم که می فرمائید بند بگردن خودتان افتاده بنده باین فکر نبودم و افتاد آقای سیدهاشم و کبیل یکی از کسانی بود که گفت در جواب تمام این ایرادات بنده همین حرف آقای کشاورز صدر را اینجا قرائت می کنم .

کشاورز صدر - مقصود این بود حکه درباره این لایحه کمتر صحبت شود یعنی شلافی تصویب شود ، این را بنده اضافه کردم زیرا در شوراول بحث مفصلی در لایحه شده و تمام مطالب ذکر گردیده و جواب آقای شریعت زاده از طرف آقایان اعضاء و وزیر دادگستری داده شده نادرستی مستخدمین وسیل استخدام این لایحه را لازم دارد و تشخیصی که داده شده ادارات از اشخاص ناباب باید تصفیه شود و این اشخاص نادرست که سربار مردم شده اند باید با وضعی که صلاح کشور باشد از خدمت دولت خارج شوند و فرمایشات آقای شریعت زاده لایحه را بیشتر غیر عملی میسازد و اختیار را باید باشخص باوجدان داد اگر خدای نکرده دو نفر اشتهاها زیان دیدند باید بدهای نفع جامعه کرد . این يك قسمت از فرمایشات آقای کشاورز صدر بود آقایان آنروز اینطور استدلال میکردند ما مخالفت می کردیم که این تصویب نشود و صورت قانونی بیخود نگردد ولی الان که تصویب شده و صورت قانونی پیدا کرده میشود با حرف و سفسطه از بین برد یا باید بگویند تمام تصمیمات کمیسیون دادگستری ملغی است دوره یازدهم را که کرده غلط کرده است و یا نشود گفت که این قانون که بند شده و بگردنم افتاده است ملغی بشود (آشتیانی زاده - انشاء تمام قوانین شش ماهه آخر دوره یازدهم) شما تمام آنها را ملغی کنید ما هم موافقم .

نموده اند و حالا دارند حمایت می کنند . **رئیس -** آقای وزیر امور خارجه بفرمائید **وزیر امور خارجه -** آقایان محترم در جلسه پررورز مجلس شورای ملی آقای اردلان نماینده محترم ضمن تبریک راجع بانتخاب آقای انتظام بریاست پنجمین دوره اجلاس مجمع عمومی ملل متحد اظهار امیدواری کردند که سازمان ملل متحد در این راهی که برای حفظ صلح پیش گرفته موفق بشود (صحیح است) این اظهار همانطور که مورد تأیید و موافقت نمایندگان محترم واقع شد مورد تأیید و آرزوی دولت نیز بوده هست (صحیح است) برای استحضار خاطر نمایندگان محترم عرض می کنم که بلافاصله پس از انتخاب آقای انتظام ضمن تلگراف تبریکی که بابشان مخابره کردیم شرف عمومی و مسرت دولت را از انتخاب نماینده ایران بریاست مجمع عمومی اعلام داشتیم (احسن) و همچنین از مأمورین سیاسی ایران در کشورهای خارجه خواهش کردیم که نشکرات صمیمانه ما را بدولی که بنمایند ایران رأی داده اند اظهار بکنند (احسن) و یاد آور بشوند که همانطور که ایران تاکنون به پیروی از افکار بلند شاهنشاه معظم خود در راه همکاری صادقانه اهتمام داشته و همین انتخاب بهترین مؤید و مصدق آنست در آتیه نیز بادلگرمی و جدیت بیشتری در این راه بذل مساهل خواهد کرد (صحیح است) و تأیید این مطلب ترجمان احساسات و نظریات و نیات عالی آقایان نمایندگان محترم (شوشتری - و ملت ایران) (آشتیانی زاده) ملت امریکام تبریک میگوید) بوده و امیدواریم که با همکاری دولت و مجلس شورای ملی در آتیه هم موافقت های بزرگی نصیب کشور عزیز ما شود (صحیح است . احسن)

۴- مذاکره در اطراف بقیه گزارش کمیسیون دادگستری راجع به تصفیه و قرائت پیشنهادات

رئیس - ماده دوم مطرح است . قرائت می شود - (ماده دوم بشرح زیر قرائت شد) ماده دوم - کارمندان که بتشخیص هیئت بدوی تسلیم نیستند می توانند در ظرف يك ماه از تاریخ ابلاغ رأی هیئت تصفیه بدویان عالی کشور شکایت نمایند تشخیص دیوان کشور قاطع است همچنین وزیر مربوط می تواند در صورتیکه بتشخیص هیئت بدوی در مورد کارمندان که شایسته و صالح شناخته شده اند معترض باشد شکایت خود را در ظرف يك ماه از تاریخ صدور رأی با مدارك لازم بوسیله دادستان کل به دیوان مزبور مراجعه نماید . هیئت نخستین تصفیه فضاات دادگستری دادگاه انتظامی و مرجع تجدید نظر از تشخیص دادگاه مزبور دادگاه تجدید نظر انتظامی می باشد هر وزارتخانه مکلف است تصمیمات هیئت تصفیه سابق را بدستخداست خود ابلاغ نمایند تا در صورتیکه تسلیم رأی هیئت نباشد در ظرف يك ماه بدویان کشور شکایت کنند رأی دیوان کشور در این خصوص قطعی است . **رئیس -** آقای جمال امامی بفرمائید **جمال امامی -** تصفیه هیئت بدویان در دقیقه برایش بنده در دست توجه بکنند تصدیق میفرمائید که شده در عرایض همیشه بلخصار مقدم

وسر شما را هم زیاد درد نیآورم يك ماه یا بیشتر است که ما را گرفتار این بندبازیها کرده اند . در این يك ماه امور مملکت و مجلس شورای ملی فلج شده تصدیق میفرمائید بحث در این موضوع مجلس شورای ملی را بجایهای کشانیده که خودش نمیخواسته است این هتاکها و فحاشیها و تهمتها و اتهاماتی که در این چند جلسه بین نمایندگان رد و بدل شده تصدیق میفرمائید نفع کشور بوده است (صحیح است) اگر ما یعنی مجلس شورای ملی در خلال این مدت کوشش میکرد يك لیره بیشتر از نفت جنوب وصول بکنند و وقت خود را صرف این موضوع میکرد تصدیق میفرمائید چقدر منفعت عاید کشور ایران میشد فرض بفرمائید تمام این تهمتها و افترا ها صحیح باشد آنروز هم بنده عرض کردم از ایسن طرحها ملت بدبخت چه استفاده ای میکند یا فرض بفرمائید که این اتهامات تمام درست باشد و صحیح ولی آیا ما را برای این فرستاده اند بمجلس شورای ملی که بنشینیم دور هم و بيكديگر فحش بدهیم ؟ نه ما نمانده ایم این جا که توی سر هم بزنیم الان دولت مشغول کارهای خودش است و علی رغم مجلس شورای ملی قانون انجمن های ایالتی را در اجرا میکند شرکت تشکیل میدهد ، تصویب نامه ها میگذرانند و ما مشغول این فحشها هستیم دولت دارد این جادهن کجی میکند و بریش ما میخندد و توی دهن مامی - زنتد و ما این جا مشغول این فحشها هستیم تصدیق میفرمائید که مجلس بریش دولت ها میخندد (صحیح است) اگر ما پافشاری بکنیم که این قانون را يك ماه دیگر بهمین غناوین عقب بیندازیم تصویبش را در این یکماه من نمیدانم چه بسر این مملکت خواهد آمد چون با مجلس شورای ملی این قضیه را تصفیه نکرده است دست بسياه و سفید نمیتواند بزند تا این قضیه تصفیه نشود و وظیفه اساسی ما که کنترل در کارهای دولت است نخواهیم توانست اجراء کنیم من از آقایان استدعا میکنم که قدری توجه بفرمائید که چه سیاست هائی ما را آورده است توی این بندها و چه استفاده یا سوء استفاده هائی پشت پرده ها ممکن است از این سیاست ها بشود آن کاربرا که باید ده بیست روز یا یکماه دیگر بکنند و اکثریت مجلس هم موافق است آنرا از حالا انجام بدهیم و این شاقفولوسی که بجان این مملکت افتاده قطع کنید شما حالا وارد میشود در مواد این لایحه در شور اول بحث میکند بدم بیورد بکمیسیون دوباره بر میگردد چند جلسه مجلس را هم برای شور دوم تقصیر میکنند این کار یکماه یا بیشتر طول خواهد کشید و در این یکماه یا بیشتر من نمیدانم با این طرزى که ما داریم اوضاع مملکت بکجا خواهد کشید و عرض کنم بنده با اصل لایحه آن روز عرض کرده متعالم بهمین دلایلی که پررورز و امروز عرض کرده بطریق اولی با مواد آنهم مخالفم . ماده دوم بکارمندان حق میدهد یعنی بمشمولینی که در این بند دا وارد شده اند حق میدهد که بروند بدویان کشور شکایت کنند تا کثرتن نهد خردهای هزار نفر مشغول این بند ها شده اند تصدیق میفرمائید که اگر بند از این هم يك همچو قانونی

میکند صد و پنجاه هزار نفر مشمول این بند خواهند شد آیا این عملی است ؟ که دیوان کشور رأی باین بدهد ، اینها میبیرند و جسدشان هم میبوسد و رأی دیوان کشور بیرون نیاید . منظور این است که سلب حیثیت از اشخاص بشود بهانه گیری که نمی خواهیم بکنیم ، شما خودتان که میدانید چندین هزار نفر میروند بدویان کشور شکایت میکنند تا بکار آنها بیرونده آنها رسیدگی بشود و معاکمه بشوند و رأی دادگاه صادر بشود ، به بیست چقدر طول خواهد کشید شما در وزارت دادگستری معاکمه داشته اید يك معاکمه یکسال ، دو سال سه سال طول میکشد ، آنوقت شما صد هزار نفر را میخواهید ببرد یا باین وسیله سر آنها را گرم کنید این بیچاره ها میبیرند ، اولاد آنها هم میبیرند و چیزی دست نمی دهد از اینها گذشته آنهاائی که مشمول این بند شده اند بروند بدویان کشور چه بگویند آقا؟ بگویند از ما چه گرفته اند ؟ بگویند شما بروید خارج حقوقتان را بگیرید یا آنهائی حقوق هم نمیگیرند آمده اند برای آنها هم حقوق انتظار خدمت درست کرده اند عده زیادی الان از خزانه دولت حقوق میگردنولی با این بند آمده اند آنها را هم مشمول حقوق بگیر ها کرده اند ، خوب اینها میگویند چی ؟ با اینها گفته اند که شما صالح یا دزد هستید ، اینها گفته اند که شما اضافه بر سازمان هستید یعنی خلاصتاً با آنها گفته اند شما لیاقت ندارید ، حالا کبها کبها گفته اند شما لیاقت ندارید ؟ بنده نمیخواهم از اعضاء هیئت تصفیه تقید بکنم ، ما نمیگوئیم اینها چه اشخاصی بوده اند برای اینکه صلاح نیست و شایسته نیست که این جا بگوئیم گویانکه اشخاصی گفته اند ، صلاح نیست که ما از آنها بد گوئیم بکنیم ، فحاشی بکنیم ، اگر جرمی مرتکب شده اند باید وزارت دادگستری آنها را تعقیب بکند ، مراجع صلاحیتدار آن ها را تعقیب بکنند ، ما نباید مجلس شورای ملی را آلوده بفحاشی و هتاک می بکنیم (صحیح است) ولی من از آقایان انصاف و مروت میخواهم به بیسندچه اشخاصی نیستند آنچه اشخاصی را لایق برای خشمات دولتی ندانسته اند این جا من اسم هفت هشت نفر از این جوانانهائی که بمقاماتی رسیده اند در این مملکت و اینها را در توی بند ب گذاشته اند ، خوب اگر صحیح بود من دلم نمی سوخت باور بکنید بکلی غرض ورزی کرده اند ، این آقایان می نشینند میگویند اینها لیاقت خدمات دولتی را ندارند ، این حرف من را آتش کرده ، جوانی که آمده وزیر شده ، معاون شده ، این شخص لافاقل به ترتیب لیاقت که دارد میگویند فروهر بند ب (فروهر افتخار میکنم) (مکی - بسیار خوب گذاشتند) نه آقا بسیار خوب نبوده ، دکتر امامی را گذاشته اند بند ب آقایان اشرفی مهندس مهدوی بوذری را گذاشته اند در بند ب ، همین هفتاد و نوری را گذاشته اند در بند ب ، دکتر زنجانی را بند ب ، علم بند ب ، دانش مهران بند ب و عده زیادی دیگر از مهندسان را گذاشته در بند ب یعنی قوه قاهله مملکت ، قوه قهریه ، اینهائی که باید آتیه مملکت در دست آنها باشد ، یا دست آنها افتاده بشود خواهد شد چراغ مملکت را قوی کنند (فولادوند) سر لشکر کوبال را هم بفرمائید) از را من عرض نکردم

جوانها را عرض کردم ، يك عده زیادی را این ما رامیکویند بند بآنها خدای نکرده ناشایسته اند و صلاحیت ندارند ومن قبول کنم ولی انصاف است که بگوئیم آنها نالایق هستند پس کی لایق است آنها اگر لایق نبودند در جوانی چطور میتوانستند در جوانی این مقامات را اشغال کنند (فولادوند - لایق هاراهم معلوم کرده اند) این دکترا امامیکه صدتامل مرا میبرد پای جوی و تشنه بر میگرددند او را گفته اند بنده این آقای فولادوند که این جا اخم میکند من از جایم درمیروم آنها گفته اند باین شخص نالایق آخر این طور است ؟ ما میگوئیم اینهارا بگذارید در بند ب من قبول دارم ولی میبرسم سیاست بازی کرده اند ؟ دزدی کرده اند ؟ خیانت کرده اند من قبول دارم ولی بی لیاقتی و بند ب چرا و صدمه نفر دیگر ، جناب آقای دکتر مصدق و آقای دکتر بقائی و سایر آقایان اعضاء جبهه ملی فرمودند بیست درصد این اشخاص را که گذاشته اند در این بند ها اجحاف کرد. اند بنده همین فرمایش خود آقایان را قبول دارم . از هزار نفریکه مشمول این بندها شده آقایان تصدیق میفرمائید که دوستان نفرش بی انصافی شده است حالا بدر نظر گرفتن این که پنجاه درصد مشمولین این بند هارا مانمیشناسیم ، نه آقایان میشناسند ، نه بنده نه دیگران یعنی از پایه های یائین چسبیده اند و حال آنکه قانون مکلف کرده بود آنها را که از پایه های بالا شروع کنند . چون از پایه های یائین شروع کرده اند اشخاصی هستند که همه افراد آنها را بشناسند چون نمیتوانم نسبت بآنها اظهار عقیده ای بکنم بنا براین آن ها نباید مورد استناد واقع بشوند ، اگر مایائیم بگوئیم که آنها بیست درصد اجحاف شده اند اگر کسی را نشناسیم که نمیتوانیم قضاوت کنیم صحیح است یا سقیم پنجاه درصد باقی صدیقا و صدها پنجاه نفر اینها مشمول تقاعد بودند یا متقاعد يك عده زیادی از این اشخاص مستخدم دولت نبوده اند شما اگر میباید خلاصه بکنید از اشخاصی که شناخته نیستند در این مملکت و در این بندها گنجانده شده اند و ده درصد آنها صحیح نیست تازه آنها هم موافق نیستیم که بدون دلیل آنها را آلوده بکنید ، آنها هم باید برونده جا که بشوند دلایل جرمشان را بگویند ، شما خودتان تصدیق میفرمائید از ۱۰۰۰ نفر دو بیست نفر نسبت بآنها اجحاف شده است پس چه چیزی باقی میانند آن مرد بزرگ میگوید ، نمیدانم کیست یادم رفته اگر صد نفر مجرم تیر به بشوند بهتر از این است که یک نفر بیگناه محکوم بشود زیرا ما نمیتوانیم برویم توی رختخواب بخوابیم و یک نفر بدبختی را بیاوریم در این مملکت ملوث کنیم و مارتک بی حیثیتی و بیشرافتی بآنها بزنیم آنها هم کی ؟ رجال مملکت و جوانهایی که آبه مملکت در دست آنهاست برویم خودمان بخوابیم خیال میکنید يك عده ای بدبختانه

می شود ، در صحنه سیاست داخلی خودمان چه بازبمانی میشود اینها وابسته بهم است آقا مجلس شورای ملی باید توجه بکند ، اوضاع دنیا را درست مطالعه بکند به بیند نفع و ضرر او چیست دولت را وادار کند که از آن راه برود ، دولت نیاید با شاهها استشاره کند ؟ با کسی میکند (مکی - هر شب نصف شب) این طرز که عمل میکند ، من گمان می کنم اینطور باشد . چون شما از آنی که میترسیدید که نشد . شما میترسید که دولت مقتدر و قوی و قلدری باشد . این که نشد (مکی - دندانهایش را کشیدیم آقا) اینطور که شما میخواستید شد . و ما آرزویمان این بود که دولت مقتدر و قوی باشد نشد . و بنا براین همان آرزوی آقایان انجام شد . ما که عرض میکنیم اینده منفر دم ، در فرا کسیون هم عضویت ندارم اینست که عقیده خودم را عرض میکنم ما که عرض میکنیم بنده شخص خودم را عرض میکنم عقیده آقایان اکثریت نیست عقیده بنده بود که يك دولت قوی بیاید . دیکتاتور Dictateur بدون دیکتاتور Dictature یعنی قانون را بزور بخلق اشخاص بکنند ولی بنظم آقایان از این میترسید و اینرا نخواستید در هر صورت این نشد . و حالا دولت نرفته . بمجلس هم دهن کجی میکند . آقا ما نباید اجازه بدهیم يك دولتی گویانکه قانون را اجرا بکند مخالف میل مجلس رفتار بکند . قانون یعنی چه ؟ قانون یعنی مجلس ، قانون یعنی اداره مجلس . یعنی چه ؟ کدام دولت میتواند جرأت بکند و علی رغم مجلس شورای ملی باین عنوان که من قانون را اجرا میکنم . پیخود میکنی آقا (مکی - صحیح است) صحیح است ، در اینجا صحیح است ، در آنجا هم صحیح است (مکی - رأی کبود ما حاضر است رأی کبود شما هم حاضر) عرض کنم آنجا هم صحیح است در اینجا هم صحیح است (آشتیانی زاده - کدام دولت میخواهد بیاید ؟ بفرمائید ساءد یا حکیم الملك ؟) استدعا میکنم آقایان توجه بفرمائید عراض بنده ، اگر آقای دکتر ظاهری زیر لب غرغرنمی کند ، عرض میکنم این شقاقوس را بریرید بگذارید کنار . یکماه دیگر کار که باید بکنید ، حالا بکنید و دیگر من بعد مجلس شورای ملی تصمیم بگیرد که وظایف اساسی خودش را انجام بدهد و آن کنترل اعمال دولت است . (ملک مدنی - الان بفرمائید چکار بکنیم ؟ کمیسیون را که مجلس رأی داده است چرا انتخاب نمیکنید ؟) عرض کنم حضور آقایان این راجع باین موضوع بود عرض مختصر دیگری داشتم ما در کمیسیون نقطه تصمیم گرفتیم در ۱۲ روز قبل که اگر دولت راجع به تصفیه نفت عملی بکند و تا ده روز نیاید توضیحات کافی بکمیسیون بدهد ، دولت را استیضاح بکنیم ، چون این ۱۰ روز گذشته است . بنده که یکی از اعضای کمیسیون هستم تکلیف خودم را انجام میدهم ، يك ورقه استیضاح تهیه کرده ام تقدیم میکنم قرائت بکنید و بدولت ابلاغ شود . (مکی - مامم امضا میکنید) جواب میدهند و مجلس شورای ملی مشغول این عمل است آقا ما متوجه نیستیم در دنیا چه بازبمانی

ابریشمار - آنورده استیضاح را بگذارید برای روز سه شنبه
جمال امامی - نه خیر
آشتیانی زاده - سیاست امریکا شکست خورد رئیس - آقای فرامرزی
فرامرزی - البته خیلی عجیب است که من با قانونی که باصلاش مخالفم ، بایک ماده اش موافق باشم ولی این ماده اولی که من با آن مخالفم گذشت حتماً باید این ماده دوم هم بگذرد . برای اینکه وقتی که شما يك عده ای را بخواهید محروم بکنید از حقوق شان حتماً باید به آنها حق بدهید که يك جائی رسیدگی بشود که بحق محکوم شده اند یا نه عرض کنم که عقیده من ، من معتمد وطن پرست کسی است که هر چه مصلحت و وطنش را در آن دید از هیچ ترسد . نقطه ضعف اشخاص مختلف است ؛ يك کسی پول دارد ، ثروت دارد نقطه ضعفش مکتش و ثروتش است . يك کسی سرمایه اش وجهه عمومی است ، وجهه اوست در پیش افکار عمومی . من معتمد وطن پرست اگر دید مصلحت و وطنش وجهه او را در میان ملت از بین میبرد ، از آنها ترسد . من اول با این قانون مخالف بودم ، بر خلاف اصل بود . من معتمد که ماسور دولت مثل چوپان توی بیابان هردو بتوانند شب راحت بخوابند و بدانند که کسی نمیتواند با مقدرات آنها روی نظر شخصی بازی کند (صحیح است) باین جهت من تعجب کردم چطور مجلس شورای ملی در دوره ۱۰ پذیرفت این قانون را . ولی در چه موقعی بود ؟ در موقعی بود که حقیقه مجلس افتاده بود در يك سرایشی که ما سعی کردیم در موقع قانون مطبوعات که آوردند اینرا نگه بداریم . من خودم در مورد غور دوم در قانون مطبوعات مجلس را نگه داشتم این افتخار را میکنم رأی دوم را مجلس نداد در دو فوریت در این جا عده ای از وکلا آمدند از این تشکر کردند که ما خیال میکردیم دیگر باید رفت و تو ما را متوجه کردی ، که هنوز میشود ایستاد و تسلیم صرف نشد ولی بعد عمل کردند در مجلس و آن يك ذره خاککی که ما جلوی این ماشین گذاشتیم که سر پاشین نرود آن يك ذره خاکرا هم برداشتند . و مجلس رفت . در آن حین این قانون آمد . همانطور که آقای دکتر بقائی هم فرمودند تمام اشخاصی که تصور میکردند ممکنست بوسیله این قانون میخواهند آخرین ریشه فکر آزاد را از توی مملکت بکنند مخالف بودند . من آرزو مخالف بودم و امروز هم مخالف هستم . و من تعجب میکنم از بعضی از رفقای ما که انتخاب شده بودند و میآمدند اینجا هم لودگی میکردند (یکی از نمایندگان - لودگی یعنی چه؟) لودگی یعنی مسخرگی ، یعنی شغل مرحوم کریم شیره نی عرض کنم هر چه این قانون ، یعنی این ماده این لایحه از اول تا آخرش بیچیده شود اینرا از دست مجلس بیایید و من و از این قانون از بین برود هر چه زود بشود بفرماید مجلس است . برای این که من الان

می بینم که در داخله مجلس تحریک میشود که بهم نجسند و کلاه ، در خارج میبینم که يك دفعه ورق برگشته و شروع شده بتبلیغات برضد مجلس . الان افکار مردم نسبت باین مجلس بایکی دو ماه پیش فرق میکند ، بواسطه عملیست که در مجلس کرده اند و در خارج کرده اند بهترین دلیل این که این عمل توطئه برضد مجلس بوده این است که بقول خود دولت ۱۶۸ هزار پرونده یا ۱۰۸ هزار بقول آنها اول آمده اند پرداخته اند يك عده و کلاهی مجلس که الان نه مستخدم دولت هستند و نه فرصت از بیز میرفت که اینها را مشمول بکنند و نه در میان مردی که هنوز بیرونده شان رسیدگی نکرده اند از اینها بدتر نیست . چطور شده ۱۶۸ هزار پرونده را گذاشته اند کنار و بچند تا وکیل و من جمله رئیس مجلس پرداخته اند . دلیلش همین تشنجی که همین الان در مجلس هست ، تصنیی که الان در مجلس هست . و این شتر را خواسته اند در مجلس به خوابانند که نه راه پس داشته باشد و نه راه پیش باین جهت من معتمد آقایان بهر نحو ، بآن ترتیبی که آقایان اقلیت میگویند من شخصاً موافق هستم ، بردارند چند تا قانون که در دوره ضعف مجلس پانزدهم گذشته . صورت نویسی کنند ، بگویند آقا اینها لغو بشود من جمله این . و باقانونی که اختیار بکمیسیون داده اند و مجلس حق نداشته این اختیار را بدهد همه را لغو بکنید من موافقم یا بهر ترتیب دیگری که میدانید اثر این قانون غیر طبیعی از بین برود و يك قانون دیگری که دوبار مستخدمین دولت را متزلزل بکند که شب آرام نخواهند مطرح بکنند بنده نمیدانم یا بیرونده من نرسیده اند ، یا رعایت نکرده اند دلشان نخواست توی الف بگذارند دیده اند مستحق بوج هم نیستند شاید هم نرسیده اند هزاران نفر در خارج هستند که نمیدانند این هیئت چطور رسیدگی خواهد کرد آقایان قانون استخدام دارید آقایان دیوان کشور دارید ، آقایان قانون کیفر همگانی دارید ، آقایان محاکم اختصاصی دارید دولتتان اگر راست میگوید و میخواهد تصفیه بکند اجرا پروندهها را رسیدگی نمیکنند این ها که دزدی شان مسلم است یا متهم بدزدی هستند و بقول خودتان ۱۷ هزار پرونده که متهم بدزدی و خیانت هستند رسیدگی نمیشود ، يك دفعه فال حافظ بیاورد ببیند چه میآورد . باز میکنم میبیند صبر و ظفر هر دو دوستان قدیمند پس میرزا صبرو میرزا ظفر را بگذار توی بندج . این که راه و رسم قضاوت نیست راه و رسم رسیدگی نیست ، اگر اینها يك کار لاف لاف کرده بودند و آن این بود که گفته بودند که میرزا حسن این افعال را کرده ولی نفوذ داشته اند کاری بکنند دادگاه نتوانسته محکومش کند ، حق بازی کرده ، اسناد ندارد ، باز يك چیزی بود ، همین عمل آنها سبب شده دچار این تشنج بشویم و مجلس باین وضعیت بیفتد که آقای جمال امامی فرمودند والان والله اکثریت آقای دکتر بقائی شاهستید ، برای این که شما هفت هشت ده نفر با هم هستید و من جای دیگر هفت هشت ده

نفر با هم نیستیم (دکتر بقائی - ملت هم با ملت ملت هم باشماست برای این که ملت متحد جمع است و شا متحد جمع هستید و باقرا من نیستیم که جمعی در میانشان باشد من باز تکرار میکنم بهر نحوی هست باید زود این ازمه را از دنده مجلس بکشید بیرون و راهش هم این است و راهش لغو تمام آثار این قانونیست و انتخاب يك کمیسیون رسیدگی بکنند بیروندهها ، پروندهها را بدهد بداد گاه نه این که خودش عمل بکند که اجزای حرفه باقی باشد . آنوقت آقای وزیر دادگستری قول بدهند که ماست مالی نخواهد شد ، اگر این کار را نکنید و آن ماده اول سر جایش باقی میماند و باید رسیدگی بشود ، یعنی باز هم مستخدمین دولت را متزلزل بکنید پس باین ماده هم رأی بدهید که لا اقل آنکه شب بلرزد بگوید اگر محکوم کردند جای هست که باز تنظیم بکنم (صحیح است احسن) رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات در ماده دوم رسیده است که قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد) در ماده دوم پیشنهاد کفایت مذاکرات می نمایم مسعودی .
شوشتری - من مخالفم رئیس - آقای مسعودی
محمد علی مسعودی - عرض کنم ماده دوم موضوع ، موضوع این ماده خیال میکنم که همه آقایان متفق باشند که در این ماده نظر مخالفی نداشته باشند . چون موضوع اینست که اگر هیئت بدوی رای داد و مورد ایراد اشخاص واقع شد حق تجدید نظر قائل شده برای هر کس ، بنا بر این يك موضوعی است که خیال نمیکنم حتی يك نفر مخالف داشته باشد . و بحث در این هم کفایت برای این که این لایحه . . شوری است و تمام پیشنهاد ها و نظرها میروند بکمیسیون و در کمیسیون آنجا خوب حلاجی میشود . لزوم ندارد که بیشتر از این بحث بشود از آقای شوشتری هم تقاضا میکنم که مخالفت خود شانرا پس بگیرد و بگذارند که رای گرفته شود .
رئیس - آقای شوشتری
شوشتری - بسم الله الرحمن الرحیم . بنده با کفایت مذاکرات بجهتیکه ذکر میکنم مخالفم فرمایشات آقای جمال امامی و نمایندگان محترم دیگر هم حاکی از این معنی بود که ادامه این وضعیت و صحبت کردن در این بند ها و رفتن از شور اول بشور دوم ، یکماه ، چهل روز باز مملکت را بلاتکلیف میگذارد باز بشنجات میافزاید . از یکطرف استدلالاتی که بر بطلان و خرابی این قانون و عدم موازنه و عدم رسیدگی به اصل پرونده هست این استدلالات هنوز به نحو جامعی گفته نشده آقایان نمایندگان اقلیت اگر توجه بفرمائید آقای دکتر بقائی که خودشان وکیل دادگستری هستند (یکی از نمایندگان - نیستند آقا وکیل مجلسند) (آزاد - استناداً و کالت کردند) لابد استثناء منقطع بوده است جناب آقای د. ک. مصدق و آقای غازی که غاضی

بوده اند همه میدانند که دیوان عالی تیز در کدام يك از موارد احكام را نقض میکند در کله معاکماتی که اصول تشریفاتی و سافروع تشریفاتی آن طبق مقررات وقانون به طرف ابلاغ نشده و یا عمل نشده بهمین جهات ولو اینکه دیوان کشور مسلم بداند حکم صادره کما و کيفاً بحق صادر شده چون تشریفاتی بعمل نیامده آن حکم را نقض میکند شما خود تان فرمودید و هي فرمائید که قضات و کلاسه متقاعدین، باز نستانگان و اشخاص مرده مشمول نبودند از یکطرف اقرار فرمائید باینکه ۱۵ در صد (رئیس) آقای شوشتری در اصل موضوع صحبت نکنید (البته راجع به کفایت مذاکرات باید تشریح بکنم البته ما يك اصولی داریم اگر در صد نفر یک نفر مظلوم باشد و بر خلاف حق ندارد و باید از درجه اعتبار ساقط شود ما قانون داریم که اگر مسلمی در شرق عالم کشته شود و مسلم دیگری در جانب دیگر عالم بشود و راضی باشد شریک جرم و گناه است بچه مناسبت يك چیزی که اصل و فرع و مقدمه و مؤخره و وسط و پایه اش خراب است ما کفایت مذاکرات بدیم و در خارج خیال بکنند که مجلس شورای ملی میخواهد یکدسته دزد را غارت کرده اند اینها را معاف بکند و دزد ها پاک شوند الان باید طرحی بمجلس بیاید از روی اصول ولی اگر این کار را بکنند با این کیفیت من با کفایت مذاکرات مخالف (بعضی از نمایندگان رأی بگیرند آقای)

رئیس - آقای جمال امامی تذکر دارید فرمائید **جمال امامی** - بنده اسم آقای دکتر امامی را اشتباه بردم ایشان جزو بند ب نیستند

رئیس - بسیار خوب آقای مخبر کمسیون فرمائید **رضوی** - بنده چون آقایانی که موافق و یا مخالف بودند و بیاناتی فرمودند چون يك کلامی که جنبه دفاع داشته باشد نفروند و روی هم فرمائید ایشان در کلباتی بود که قابل قبول بود تنها موضوعی را که لازم دانستم خدمت آقایان عرض کنم اینست که لازم دانستم خدمت آقایان عرض کنم که در اولین مسافه بنده یاد آوری کردم که کمسیون دادگستری در کله قانون در نظر گرفت که از رهوس مسائل و اصول کلی قوانین استفاده کند و از آن موادی که فرع بر قانون هم نبود و وجود داشت و میشد از آنها استفاده کرد از آنها نیز استفاده کرده و در این قانون کجانبند منجمه یکی از موضوعاتی که الان هم وجود دارد اینست که اگر يك مستخدمی از بنابت اعتراض بوضع استخدامی اعم از ترفیع یا تنزل رتبه بیکار کردن و یا اخراج و انتظار خدمت اعتراض داشته باشد بشعبه مخصوص دیوان کشور میتواند عرضحال بدهد و بر خلاف آنچه امروز اینجا مذاکره شد دیوان کشور در مورد این قانون بموجب قانون رسیدگی ماهیتی نیست و اصل صحبت اینست که ماهیتی نداشته باشد و بیوند بگویند اینها وقتیکه مطلب

خودشان را نوشتند در هر حال دیوان کشور شبه مخصوص استخدام میتواند رسیدگی ماهیتی بکنند و در ماهیت آن وارد بشود و نتیجه بگیرد و از این جهت است که اگر کمسیون دادگستری مرجع و تجدید نظر را دیوان کشور قرار داده است از يك نظر که اولاً از نظر قانون صحیح است و ثانیاً جایی است که رسیدگی ماهیتی میکند و میتواند جبران حقوق عقب افتاده و یا ضایع شده مستخرم را بکند و با این کیفیت بنده تصور میکنم که بهترین راهیکه از نظر اصول میشود پیروی کرده میشود این است که کمسیون پیشنهاد کرده (تیمورتاش - بنده توضیح مختصری دارم)

رئیس - توضیح در چه ماده؟ (تیمورتاش - در همین موضوع ماده ۲)

رئیس - ایشان بعنوان مخبر صحبت کردند و اعلام رأی شده میخواهیم رأی بگیریم عده کفایت آقایانی که با کفایت مذاکرات موافقت میفرمایند (عده زیادی از کلاسه اقرار کردند و تصویب شد)

رئیس - اکنون پیشنهادات ماده دوم قرائت میشود و بکمسیون میرود

(پیشنهادت شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم بجای قسمت اخیر ماده ۲ جمله ذیل گذاشته شود هر وزارتخانه مکلف است تصمیات هیئت تصفیه سابق را بهیئت بدوی بفرستد که طبق مقررات این قانون تجدید رسیدگی نماید کشاورز صدر پیشنهاد میکنم قانون تصفیه برای مدت ۲ سال تعدیل تا بتوانند بوضعیت کلیه کارمندان رسیدگی عادلانه نمایند این هیئت از اشخاص مورد اعتماد و اطمینان دولت و مردم خواهد بود اشخاصیکه مورد تصفیه واقع و اعتراض داشته باشند میتوانند از هیئت تصفیه جدید تقاضای رسیدگی نماید مخبر فرمهند

پیشنهاد میکنم بند اخیر ماده ۲ آنچه مربوط با ابلاغ تصمیات هیئت تصفیه است باین طریق تفسیر نماید کلیه تصمیات و مصوبات هیئت تصفیه بدون استثناء ملغی و اثرات قانونی آن کان لم یکن تشخیص داده میشود تیمورتاش

رئیس - آقای مهدی ارباب فرمائید **مکی** - بنده هم اسم نوشته بودم و اجازه خواسته ام

رئیس - میدانم این جاهم شما هم دیگران اسم نوشته اند ایشان از روز قبل اسم نوشته اند و اجازه خواسته بودند

مهدی ارباب - بنده فقط ۲ یا ۳ مورد است که عرض آقایان محترم میرسانم البته عرایض بنده بمقتبه خودم در صورتیکه آقایان تشخیص فرمایند اصولیست کار ندارم کی خوب است کی بد که این که عضو همین کمسیون که قانون تصفیه را گذرانیده بود آنها هم غیر از اصول چیزی را در نظر نداشتم و ضمن تمام مضاری را که میتوان تصور کرد این تصمیات غیر قانونی بمقتبه بنده با دلخوشی هست و آن اینست که برای اولین بار مجلس شورای ملی متوجه شد که وقتیکه اختیار بکمسیونها میدهد جنبه نتیجه ای بیار خواهد آورد (عده ای از نمایندگان -

صحیح است) و امیدوارم از این نتیجه در ادوار آینده استفاده کافی شود بنده اصولاً بخلاف این اشخاص یعنی نه باتمام بلکه با بعضی از افراد عضو هیئت تصفیه مخالف بودم حتی نسبت یکی از آنها شب بمنزل من آمدند و با خواهش و تمنا مرا ساکت کردند گفتم که من عرضی با کسی ندارم ولی این شخص بخصوص ممکن نیست که احاطه بوضعیت دستگاههای دولتی داشته باشد چگونه میتواند درباره یک نفر بدبخت و خادم زحمتکش یا يك خائن و دزد او تصمیم بگیرد بالاخره معلوم نشد که عاقبت هم صلاحیت نداشته حالا بنده مطالبی عرض میکنم تا به اصل مخالفتم برسم بعقیده بنده این موضوع حلش آسان بوده و آن این بوده که اول يك کمیسونی تشکیل میشد که آباء همین قانونی که بقول آقای دکتر شلاقسی تصویب شده آبا تصمیاتی که اتخاذ شده هیچ انطباق با این قانون دارد؛ ابدأ ندارد و بنده دلالت زیادی دارم که چون صحت در اطراف این موضوع زیاد شده چیزی عرض نمیکنم اما نکته ای که بنده بنام مخالفت انتخاب کرده ام که عرض کنم یکی اینکه اصل ۹۶ قانون اساسی که مرتبط با این قانون است رعایت نشده است این لایحه ای که از کمسیون به مجلس آمده است مثل اینکه آن اصل را فراموش کرده اند در حالیکه اصل ۸۱ و ۶۹ هر کسی مسئول این دو اصل هست مسلماً از این تصمیم مستثنی است آقایان چه محکمه ای صالح است که يك اصلی از قانون اساسی را لغو کند مسلم چنین محکمه ای وجود ندارد و خود همین مجلس شورای ملی که اختیار به آن کمسیون داده است و آن کمسیون این قانون را وضع کرده است صالح نیست که قانون اساسی را بخودی خود تغییر دهد افرادی که مشمول این اصول و قوانین اساسی نیستند این هیئت نمیتواند در باره آنها تصمیم بگیرد جز يك محکمه صالحی که قانون اساسی تعیین کرده هیچ دستگاهی حق ندارد درباره آنها تصمیم بگیرد و مخالفت بنده این بوده که اصل ۹۹ قانون اساسی مراعات نشده و مخصوصاً تنی می کنم توجه به این موضوع بشود و پیشنهادی

هم در این زمینه تهیه کرده ام که تقدیم ریاست میکنم که آن کمسیون فرستاده شود و تنه عرایضم را عرض میکنم يك دلیل دیگر که این تصمیات منطبق با قانون نبوده اینست که طبق قانون مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۲۹ تصمیات هیئت تصفیه نسبت بشکایات وزارت کشور موقوف الاجرا شده یکماه بعد برخلاف این قانون هیئت تصفیه تصمیم گرفته است این یکی از دلایل بنده است که تصمیات هیئت تصفیه هیچ منطبق با همان قوانین هم که وضع شده نیست بنده يك نکته ای هم اضافه عرض میکنم راجع بدولت مذاکره شده دولت يك خدمتانی کرده که آنها را نباید فراموش کرد در خیلی از ادارات زنگهایی را باک کرده اشتباهی اگر میکنند مجلس باید متذکر شود و اوضاع ممالک اقتضا میکند که این دولت را نگاه داری بکنیم کار خوبی هم اگر میکنند از حمایت بکنیم

رئیس - آقای مکی مخالفید شما؟ **مکی** - بلی

رئیس - آقای حائری زاده (مکی) - موافقم (آقا) (کشاورز صدر - بنده موافق مشروطم)

رئیس - آقای مکی بفرمائید **مکی** - عرض میکنم که میگویند در دوره آخر الزمان تمام کارها وارونه میشود آقای ارباب که مخالف بودند موافق صحبت کردند و بیانی که دال مخالفت با این ماده باشد بیان نفروند بنده هم بعنوان موافق آمده ام اینجا صحبت میکنم فقط میخواهم حقایق را عرض بکنم و مثل همان استدلالی که در اصل لایحه کردم که هم مورد قبول آقایان نمایندگان اکثریت و باصلاح طرفداران رهایی این عده از بندها بودند و هم مورد قبول مخالفین یعنی افرادی که معتقدند که بایستی تصفیه بشود يك عرایضی کردم در نهایت بیطرفی وجدان و خدارا در نظر گرفتم و باستحضار آقایان رساندم امروز هم بنده با همان ترتیبی که عرض کردم میخواهم عرایضم را عرض آقایان برسانم و هیچ حب و بغضی هم ندارم و معتقدم که قانونگذار در موقع وضع قانون بایستی عاری از حب و بغض باشد و بایستی مصلحت جامعه را در نظر بگیرد و بعد قانون را وضع کند و اگر غیر از این قانونی وضع شود آن قانون نیست قانون برای جلوگیری از تعدی طبقه قوی است نسبت بطبقه ضعیف (عده ای از نمایندگان - صحیح است) قانون برای اینست که هر کسی در مرز خودش راه برود هر کس باندازه گلبش بایش را دراز بکند قانون برای این نیست که یکدسته متنفذ و مؤثر قوی و گردن کلفت را استثناء کند و تمام بار را بدوش يك مشت مردم بیچاره مملکت بگذرانند در یکقسمت از بیاناتی که گفته شد اینجا با اعضای هیئت تصفیه يك تهمت هایی زدن و يك حرفهایی زدن منجمه يك نفر از همکاران بنده گفتند سر سبزی فروش بعقیده بنده سر سبزی فروش بودن جرم نیست بلکه نهایت افتخار است در دنیائی که بانهایت سرعت روسوسیا لیست میروند کسی حق ندارد که بگوید سر سبزی فروش حق دخالت در این کارها ندارد برای دکتر هومن نهایت افتخار است که از سر يك سبزی فروش بودن بیاید و مقامی برسد که در درجه اول باشد یعنی از مدرسه بیرون بیاید و تا معاونت نخست وزیر را طی بکند چیزیکه جرم است دزدی و خیانت است چیزی که باید بآن متکی شد تقوی و پرهیز کاری است (فولادوند - نوکری شهربانی) ان کارمکن عندالله اتقیکم (قاسم فولادوند - ایشان پرهیز کارند؟) هر کس متقی تر است نزد هر کس پرهیز کار تر است خدا عزیز تر است من کاری باین کارها ندارم ولی عرض کردم که سر سبزی فروش بودن جرم نیست تا بلتون و هیتلر همگی از مقامهای باین بالا رسیدند (آشتیانی زاده - چرا استالین را میفرمائید) فرق نمیکند استالین هم بمشروط است تمام نوابعدنیاً هم مشروط بوده لذا این جرم نیست اما قوانین ظالمانه قوانینی است که آقای بودری که معاون وزارت عدلیه بودند ادعا نامه مرحوم فرشی را نوشته اند من آنها را اینجا

میخوانم (قاسم فولادوند - اینطور نیست ایشان آن وقت رئیس اداره نظارت بودند) من متن ادعای نامه را دارم و در آن کتاب چاپ کرده ام ولی میگوید برای جرم يك بام و دو هوا نمیشود (یک نفر از نمایندگان - جرم را دیگران هم کرده اند (فولادوند - مثل ایشان نبوده است بخدا) (همه نمایندگان) (زنک رئیس) (دکتر بقائی - شما صحبت کنید مام صحبت میکنم) (فولادوند - آقای دکتر شما حقایق حرف بزنید مباح نداریم؟) **کشاورز صدر** - نوکر مختاری بنشینید حرف بزنید

رئیس - شما تذکر میدهم **فولادوند** - من میگویم که ایشان نبوده است هر چه احترام میکنی احترام خودشان را نگاه نیندازند

دکتر بقائی - بوده آقای نوکر مختاری بوده **فولادوند** - دکتر هومن هم جلد سر کار است شما هم جلد ایشان هستید

دکتر بقائی - او نوکر مختاری بود **فولادوند** - شما هم نوکر مختاری بودید **آزاد** - آقای رئیس بایشان اخطار فرمائید **دکتر بقائی** - من نبودم

رئیس - دهنه دوم با آقایان تذکر میدهم آقای مکی بفرمائید **مکی** - قوانین ظالمانه در این مملکت زیاد است بنده فهرستش را عرض آقایان میرسانم خیلی خوشوقتیم که جناب آقای عامری و آقای تیمورتاش يك فهرستی از این قوانینی که از این کمسیونها گذشته رفته بودند رسیدگی کرده بودند دادند و ملاحظه کرده بودند که مصادف با همین قوانین قانون تصفیه ، يك قوانین دیگری هم گذشت مانند بگویم که عادلانه بوده با ظالمانه بود چون بعضی از آنها اهمیتی ندارد رویش بحث نمیکنیم ، یکی از آن قوانین قانون تشدید مجازات رانندگان است که از این قانون چگونه سوء استفاده میکنند؟ البته مجلس شورای ملی و هر کس که علاقمند بسعادت و سلامتی افراد بشر است دلش میخواهد جلو قتل های غیر عمد گرفته بشود و چون تصادف و تلفات در تهران زیاد بود همه ما هابک عصبانیتی داشتیم نسبت بوضع عبور و مرور تهران يك قانونی آوردند در همین کمسیون قوانین دادگستری گذرانیدند که این یکی از ظالمانه ترین قوانین بود که وضع شده است ولی هیچکس تا امروز صدایش در نیامده است که این قانون این قدر بعقوق افراد تخطی میکند و این قدر آسایش و سرمایه و عمر مردم را دارد تلف میکند چند شب پیش یک نفر شاگرد دواتگر آمد به منزل من بشکایت که من دو چرخه سوار میشوم منزل من نزدیک قصر قاجار است دکان من نزدیک چهار راه مختاری و گمرک است شاگرد دواتگر دو چرخه سوار میشود میروم با آنجا سر کارم يك ربع از شب رفته بود سه راه شمیران یاسبان گریبان مرا گرفت که چرا چراغ نداری دو چرخه ات بدون چراغ است مرا شب بردند به شهربانی و جسم کردند افسار

آوردند گفتیم که من کاری نکرده ام پول نداشتم چراغ بخرم گفتند جریمه تو ۳۲ تومان است ، حقوق يك هفته این شخص ۲۸ تومان است مادر و کسانش رفته اند حقوق يك هفته اش را گرفته اند و داده اند تا این که او را رها کرده اند حقوق يك هفته او را گرفته اند در سرش هم زده اند و بزندان هم يك شب خوابیده این نه استیفاف دارد نه تیز دارد نه تجدید نظر دارد يك یاسبان جلو کسی را میگیرد پنجریال اگر بار داده بود خدا میداند ۳۲ تومان را نیندازد و در زندان نمیخوابد و این طور هم نمیشد **فقیه زاده** - آقای مکی الان این طور نیست **مکی** - ... حالا این طور نیست تصدیق میکنم بهتر شده ولی هر قدر رؤسای شهربانی خوب بشوند نمیتوانند جلو مأمورین را که سوء استفاده کرده اند بگیرند مدت ها وقت لازم دارد که این شاگردان دانشکده افسری وارد کار بشوند و جای آن پرونده سازها را بگیرند و شهربانی را درست کنند از لحاظ کار شهربانی ما خیلی نواقص دارد منظورم استدلال این است که قانون غلط است و آن شخص اگر پنجریال داده بود يك شب در شهربانی خوابیده بود ۳۲ و مان هم از او نیگیرفتند ، پس این قانون ظالمانه است یا همانطوری که آقای فرامرزی در اینجا بیان کردند از این طرف ۴ هزار از آن طرف پنج هزار بردند اگر ندهند رد نمیشوند ما که در زندان بودیم ، آقای آزاد ، آقای دکتر بقائی ، آقای حائری زاده تمام این قبایع را دیدیم غالباً اشخاص دو چرخه سوار یا گاریچی یا شوفر یا بلیط فروش را میگیرفتند می آوردند آنجا ، بعد از ظهر که میشد غوغائی بود برای سر تراشیدن آنها هر کدام از آنها که سه چهار تومان میدادند سرش را نینتراشیدند و از او صرف نظر میکردند و اگر نینداد سرش را میتراشیدند و آنجا نگاه میداشتند (امامی - آنجا فساد اخلاق است) این محکمه سبازی که درست کرده اند ، چند روز پیش جلو يك کسی را گرفته بودند که در هیئت مطبوعات بود باو گفته بودند که ۲۵ تومان بده گفته بود چرا؟ گفته بودند ۵۰ تومان بده ، او گفته بود چرا؟ گفته بودند صد تومان بده ، گفت من ترسیدم که اگر دوتا چرای دیگر بگیرم باید دو صد تومان بدهم پس فوری صد تومان دادم و صدایش را در نیآوردم ، اینها است و همه ما هابم کم و بیش از ظلم و فساد این قوانین اطلاع پیدا میکنیم ولی هیچوقت صدایمان در نیاید که این قوانین ظالمانه است یا همان قوانین دیگر که بنده مکرر با آقای عامری و آقای تیمورتاش و سایر آقایان عرض کردم قانون کیفر گرانفروشان است در دوره سیزدهم که جنک بود خواستند يك قوانین استثنائی بوجود بیاورند تا اینکه بتوانند جلو گرانفروشی را بگیرند بنده هم خیال میکنم آقایان دوره سیزدهم با اعمال حسن نیست این قانون را گذرانند اندو خیال نکرده اند که نمیروند جلو يك تاجری که دو هزار چاپ روغنی احتکار کرده بگیرند بلکه جلو چند نفر قتل و سبزی فروش یا میوه فروش جزء را بگیرند این قانون به نوری دست مأمورین دولت را باز گذاشته

که همه جور مجازاتی میتواند در باره يك نفر بکنند یعنی يك سبزی فروش را هم میتواند مجازات کنند هم جریمه نقدی کنند و هم دیوستان ضلوع در معبر عمومی بزنند و هم زندانش بکنند این قانون هم نه تیر دارد نه تجدید نظر دارد وقتی که دادگاه برزق حکم صادر کرد و دادوست مأمور مأمور باید اجرا کند آیا این قوانین واقعا ظالمانه نیست؟ مسلما ظالمانه است يك موضوع دیگری که گفته آقایان برخلاف ترتیب و برخلاف جهت باصلاح شیر کرده است یعنی نه محکمه استیفا و تیز و نه محکمه تجدید نظر دارد، اصولا باید بود که محاکم چند جور هستند، بنده خیال میکنم که يك محاکم عادی داریم که طبق قوانین افراد امیرگردد مجازات میکنند و يك محکمه غیر عادی داریم که آنرا میگویند محکمه انقلاب در محکمه انقلاب دیگر زشت و زیبائی ندارد يك دسته ایراد میگیرند و اعدام میکنند مثل محکمه ایست که در انقلاب کبیر فرانسه بود و یکی هم محکمه انقلابی بود که در ۱۹۱۷ در روسیه درست شده بود و این قبیل انقلابات هم اگر در دنیا اتفاق افتاده فوری کار را تمام کرده اند گرفته اند اعدام کرده اند و يك محکمه دیگر هم هست که شاید بین محکمه اول و دوم باشد یعنی بین محکمه عادی و محکمه انقلاب باشد و چون مملکت ما آقایان میدانند که يك نفر کردن کلفت یا يك نفر دزد بعنوان مختلس در دیوان کبیر محکوم نشده بعد از شهریور باین طرف بچندین نفر اعلام جرم شد مجلس هم فشار آورد رفتند و تبرئه شدند چرا (کشاورز صدر - همان کسی که اعلام جرم کرد در بند ب افتاد) برای اینکه دیدند در این قبیل محاکم نفوذ تأثیر دارد فشار میآوردند هر طور خواستند رأی از محکمه میگیرند و این منظور این بود کسانی که به بیت المال ملت لطمه ای وارد کردند یا خیانت کردند یا يك کثافت کاری هائی کردند آنها در این قبیل محاکم بیرون و تبرئه بشوند آمدند يك قانون خاصی گذراند آقایان نمایندگان دوره سیزدهم و تمام ملت ایران میدانند که موضوع ترقی نرخ ارز یکی از خیانت های مسلمی بود که باین مملکت شد ما غرامت جنگ را پرداختیم بدون اینکه ملت متوجه باشد مالبره ۶ تومان را آوردیم به ۱۲ تومان و ۶ ریال تثبیت کردیم و از تفاوت همین لیره قوای متفقین توانستند در این مملکت معاش بکنند و پولشان را از ما گرفتند حالا همچو آدمی بیند افتاده مایا نیم آنرا خلاصش بکنیم پس این را دیدند که در محکمه عادی نمی تواند رسیدگی کنند محکمه انقلاب هم در حال حاضر با موقعیت جغرافیائی به مصلحت متوجه شده ام که باینکه تمام آقایان نمایندگان مایل هستند بطرف انقلاب قدمی بر داشته نشود چهار نعل داریم بطرف انقلاب میرویم که جلو گیری میخواهد بکنند از يك تصمیماتی که طبقه سوم چهارم افراد متوجه است و دلش میخواهد از يك اشخاصی که حقوق او تخلف کرده اند مجازات شوند و آنکھی ما کی گفتیم که

این اشخاص دزدند ما کی مجازاتی قائل شدیم قانون میگوید که آنها صلاحیت و شایستگی خدمت ندارند (يك نفر از نمایندگان - قانون نیکوید مفرضین میگویند) آقایان آنها تیکه در بند ب هستند اگر استاد دانشگاه هم باشند آنها میگویند باید در کار باشند چون اینها در کارهای عمومی استعاضه مثل وزارت معاون، مدیر کل و امثال اینها آنروز هم عرض کردم که در بند الف هم شده است و در بند ج هم شده است ولی حالا این قانون گذشته است مازاه تجدید نظر را باز گذاشته ایم که بیرون تجدید نظر بکنند حالا چرا آقایان وکیل و وزیر را کنار میگذارید و استثناء میکنید اگر آقایان واقعا متجدد این قوانین ظالمانه بوده است باید اساسا فکر کنید قوانین ظالمانه دیگری هم هست آنها را هم رسیدگی کنید تا بعد بگوئید که مامنه را رسیدگی کردیم (جمال امامی - بایندهم را رسیدگی کرد) این قانون و آن قانون چون ظالمانه بود آنها را ملغی کردیم ولی نباید وزیر و وکیل و قضات را مستثنی بکنید دنیا با چه خواهند گفت خواهند گفت نشستن و گفتند و برخاستند و وکیل و وزیر را مستثنی کردند قانون برای اکثریت طبقه سوم و چهارم هم هست (جمال امامی - توضیح نمیخواهد مجلس موافق است که استثناء بشود) یکی از آقایان نمایندگان نوشته است که منتظرین خدمت را استثناء کردند تا مصباح فاطمی مستثنی باشد (دکتر بقائی - بشود نایب السلطنه خوزستان باید مستثنی شود آن مقام سلطنت داشته) بنده در این مملکت میدانم که حساب را زور تصفیه میکند آقای فولادوند از من تصدیق میخواهند در دوره گذشته که بنده در کار نفت اقدام کردم یا نه؟ حقیقت قضیه این است که در کار نفت دوره گذشته یکدسته از آقایان نمایندگان نهایت شرافت را بجا آوردند يك دسته از نمایندگان بجرم این که بنده کمک کردند انتخاب نشدند آنروزی که بنده را خواستند از پشت این تریبون بکنند باین رفتند مذاکره کردند چهار نفر از آقایان رأی ندادند یکی آقای دادور و یکی هم آقای موسوی رأی ندادند و این دوره وکیل نشدند البته جای خوشبختی است که آقای فولادوند رأی نداده بودند و وکیل هم شدند بنده خیلی خوش وقت شدم با این که در دو قطب مخالف بودیم ولی واقعا ایشان تصفیه میکنند با تمام معاینه دارد آقایان اسم بیرونند که یکدسته از جوانها یکدسته از معارف که اینها باید جزء بند دال بشوند این قانون نیست تمام دنیا متوجه است که بیستند مجلس راجع باین قانون چگونه میخواهد قضاوت بکند آیا میخواهد وزیر وکیل را استثناء بکند؟ و در باره سایرین اجرا بکند؟ (شوشتری - باید بطور کلی فکری کرد) يك قانون دیگری در دوره پانزدهم در کمیسیون دارائی گذشت راجع باینها این قانون بعقیده بنده یکی از قوانین ظالمانه است بنده مثال میزنم برای آقایان تا

دوشن بشود چرا ظالمانه است در این قانون بیش بینی شده است که مودیان مالیاتی که تا ۵۰ هزار تومان برایشان بیش آگهی صادر نشود اینها حق شکایت بیویان دادرسی دارائی ندارند ولی اگر ۵۰ هزار تومان شد میتواند بدهند يك نفر دستفروش جزء يك نفر دلالتك نفر ارسى دوز ۴۸ هزار تومان برایش مالیات مینویسند این بهر کجا شکایت بکنند رسیدگی نمیشود میگیرند اموالش را توقیف میکنند، جوابی هم پیش نمیدهند در صورتیکه چهار هزار تومان بیشتر دارائی ندارد و این نمیتواند هیچ جاس شکایت کند و بهر کجا هم که بخواهد شکایت بکند میگویند قانون این طور است این قص قانون است که کسی که ۴ هزار تومان دارائی ندارد برایش ۴۸ هزار تومان مالیات بنویسند و این نمیتواند هیچ جاس شکایت بکند برای اینکه پیش آگهی از ۵۰ هزار تومان کمتر صادر شده و آنوقت کسانی که واقعا بایستی مالیات بپردازند اینها بواسطه نفوذی که در دستگاههای دولتی دارند اسمشان در هیچ کجا نیست و بیرونند ندارند اصلا مجهول السكان هستند بنده چند نفر از یهودیها را شنیدم در این مملکت کنتراهای بزرگ بر داشته اند ۵ میلیون، شش میلیون، ۷ میلیون اینها بیرونه مالیاتی ندارند هر وقت هم صحبت شده چهل پنجاه هزار تومان رشوه داده اند و کار گذشته است بعد هم اگر برای بعضی هایشان بیرونه پیدا بشود بیرونه وزیر دارائی وقت را پیدا میکنند او را بعنوان وکیل خودشان میفرستند بهحاکم یا يك وزیر دارائی مستغنی را پیدا میکنند او را بعنوان وکیل مدافع میفرستند بدو اثر مالیات بر درآمد خوب کدام رئیس مالیات بر درآمد است وقتی بیند شخصی که وزیر بوده دنبال این بیرونه است جرأت کند او را معاف نکند چون ممکن است او فردا وزیر بشود و این شخص را منتظر خدمت کند لذا فوراً معاف میکنند و کسی که گوش باین حرفها ندهد فوراً برش میدارند که با پس گردنی بیرونش میکنند رئیس - آقای مکی وقت شما تمام شده است مکی در دقیقه دو دقیقه اجازه بفرمائید این است که بنده با عرایضی که کردم خیال میکنم خود آقایان هم متوجه هستند که من حب و بعضی ندارم و هیچ منفعتی هم در این کار برای بنده نیست قبل از اینکه این قانون در مجلس کش پیدا بکنند یا تیر و يك فکری برایش بکنند که آبروی مجلس و مشروطیت ایران از بین میرود که نگویند و کلاء نشستن فقط وزیر و وکیل است تا کرد يك عرض دیگری هم که در جلسه گذشته عرض کردم این است که اصلا این قانون را نباید تجدید کرد دولت خودش معافی دارد که متوالد بحال مستخدمین رسیدگی بکنند تا همین جا هر جور رسیدگی شده است پس است چه جور آقایان تجدید نظر میکنند آقای مصباح فاطمی با بدر که باز این مملکت خیانت کرده است آنها تیرنه میشوند یا نمیشوند که بنده بیستم واقعا در آن محکمه تجدید نظر تیرنه خواهند شد با خبر از اختیار بدیم که دوم تیرنه بودند نسبت بسیار مستخدمین رسیدگی کنند ولی مادام که

نتیجه کار هیئت تصفیه معلوم نشده مواد ما که معلوم نشده است که تکلیف این عده چه میشود با این حیو بعضی که آقایان میدانند در افواه پیدا شده با ۱۴۰ هزار از مستخدمین بیچاره چه مامله ای میکنند و چگونه آنها را زیر کیوتین قرار میدهند که هر وقت يك چیز هائی را خواستند بآنها تحویل بکنند که برخلاف حیثیتشان و برخلاف ناموسشان باشد انجام بدهند و اگر نکنند آنها را مشمول بندها بکنند پس آن قسمت هم زائد است و قلام عرض کردم برای این موضوع بنده خیال میکنم همین عرایضی را که عرض کردم کافی باشد و خود آقایان متوجه باین امر باشند و از آقای حامری که يك قاضی هستند و خود ایشان را مشمول بند (ب) کرده اند استعفا میکنم که نظرشان را بگویند که تنها این قانون ظالمانه است یا قوانین دیگری هم هست و قوانینی که حکم اعدام و تفرقه نفر را صادر میکنند آن قوانین را هم بگویند آنها را چرا نمیگویند فقط همین قانون ظالمانه است

رئیس - پیشنهاد آقای ملک مدنی قرائت میشود (پیشنهاد آقای ملک مدنی بشرح زیر قرائت شد) پیشنهاد میکنم مذاکرات در ماده سوم کافی است **صدر زاده -** همچنین آقای کشاورز صدر و آقای شوشتری هم در این باب پیشنهاد داده اند

رئیس آقای ملک مدنی - بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات را برای این ماده کرده ام که آنچه لازم بود برای این ماده مذاکره شده و آنچه استنباط میکنم نظر همه آقایان اینست که این کار در کمیسیون دادگستری یعنی در شور دوم که ارجاع میشود يك راه حل صحیحی در نظر گرفته بشود و بعقیده بنده باید هر چه زودتر این لایحه را بکمیسیون دادگستری ارجاع بکنیم و کمیسیون دادگستری هم متقدم که از نمایندگان فراکسیون هابك دعوتی بکنند که همان طور که سابقه هست با مشورت و شور خبر این لایحه را يك طوری تهیه بکنند که در مجلس هم بدون اشکال بگذرد و تمام این نکاتی که گفته شده مورد دقت قرار بگیرد الان آقای مکی يك نکته ای را گفتند که بنده موافقم و ما نباید يك حربه ای بدست يك مقاماتی بدیم که کارمندان دولت را متزلزل بکنند و هر روز هر عملی که میل دارند بکنند این کار صحیح نیست بر خلاف مصلحت است ما آقا دستگام دادگستریمان درست نیست آن را درست کنید زیرا همه باید در برابر قانون و در برابر قضاوت مساوی باشند و اطمینان داشته باشند این محاکمه اختصاصی آنچه که ما تجربه کرده ایم همه اش بر ضرر مملکت است بنده میخواهم چیزی اضافه عرض کنم زیرا آنچه لازم بود آقایان مذاکره کرده اند و دیگر لازم نیست بنده صحبت بکنم و اگر يك فرد بیگانه ای هم گرفتار شود و طبقه مجلس شورای ملی است که از آن فرد بیگانه حمایت کند و او يك نفر باشد اگر بخواهیم که کشور استوار باشد و دستگاه ما درست شود ما نباید سعی کنیم که

عدالت در کشور بر قرار شود و قوانین اجرا شود و هر کس خائن و خاطی است باید مجازات شود بنده خودم هم تصدیق میکنم که توی این اشخاص يك عنصر بسیار فاسدی هستند همان طور که همه آقایان در مقام خودشان فرمودند که نباید این عناصر فاسد علاوه بر جنبه مادی به حیثیات و شئون کشور لطمه وارد بیآورند و باید کاری بکنیم که اشخاص خائن و خاطی از مجازات فرار نکنند و اشخاص بیگانه هم گرفتار نشوند اینهم راه دارد و ممکن هم هست کمیسیون دادگستری بنظر من در موقع شور ثانی این قانون باید توجه رو این نکات بکند و بعد هم ما باید مجلس را از این ماجری خلاص بکنیم و وارد مسائل دیگر بشویم (عده ای از نمایندگان - صحیح است) و خودمان را گرفتار این کار نکنیم باین جهت بنده پیشنهاد کفایت مذاکرات را کردم (فولادوند - بنده با پیشنهاد کفایت مذاکرات مخالفم

رئیس - پیشنهادی رسیده که با ورقه رأی گرفته شود آقای فولادوند بفرمائید (امامی - بنده پیشنهاد حذف این ماد را دارم

رئیس - نمیتواند باید مذاکرات کافی بشود بعد از آن آقای فولادوند بفرمائید

فولادوند - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم برای اینکه آنطوریکه باید و شاید در اطراف این لایحه صحبت نشده است کمیسیون دادگستری بیجهت یکدسته و یا دسته هائی را نکرده ماده ۸۱ و ۸۲ قانون اساسی و متمم قانون اساسی مینویسد که قضات دادگستری جز بموجب رأی دادگاه یا بیل خود آنها نمیتوان از خدمت معافشان کرد علیهذا طرز خروج یک نفر قاضی دادگستری با سایر مستخدمین فرق دارد چون که قاضی بایستی معون از عرض باشد (رئیس - راجع به کفایت مذاکرات صحبت بفرمائید) برای اینکه میگویم مذاکرات با اندازه کافی نشده خواستم عرض کنم که راجع به نمایندگان، نمایندگان هم که در این ماده ذکر نشده از جهت مصونیتی است که دارند يك نماینده ای اگر باو گفته شد که اگر فلان رأی را ندادی تو را مشمول بند ج میکنم و اعلام میکنم که تو دزد و پد نامی البته او مرعوب میشود این جهت است که ما این دسته را هم در کمیسیون دادگستری برابر قضات اساسی معاف کرده ایم و راجع بغير شاغلین هم از این جهت است که خلاصه این قانون خروج مستخدمین زائد روی کار است کسی که خودش کنار رفته این این مورد رسیدگی واقع نمیشود امروز آقای حکمت برادر آقای علی اصغر حکمت که اسمشان حسنعلی خان است بنظر من میگویند من ۲۴ سال است که منتظر خدمت و کنار رفته ام نسبت بمن گفته اند که تو مشمول بند هستی و زائمی ومن از آقای مکی منتهای تشکر را دارم که نسبت به بنده اظهار نظر کرده اند و البته همینطور است ما هر وقت که منافع مملکت در خطر باشد از هر چیز خودمان حتی ارجان خود هم میگذریم بنده با اخوی در باره آقای دکتر هومن

نظرمان این نبوده است که ایشان پسر سبزی فروش بوده اند تغییر ایشان پدرشان خیلی هم متشخص بودند و خیلی هم مورد احترام بنده هستند و اگر هم واقعا از این جهت ایشان اهانتی شده بنده از طرف خودم واخوی از ایشان مندرت میخواهم و هیچ منظور هم از این موضوع توهمین نبوده است البته اشخاصی حق دارند از استعداد خدادادشان استفاده کنند و پیشرفت کنند از جناب آقای دکتر بقائی هم باز بنده عذر میخواهم در این قضیه بنده سعی کردم بیشتر به احترام جناب آقای دکتر مصدق السلطنه که همیشه احترام به ایشان دارم صبر کنم و از جناب آقای دکتر بقائی هم خواهش میکنم که ایشان هم در هر زمان که نسبت به بنده اظهار نظر بایی نظری اظهار بفرمائید و اگر بیش آمد بدی شد بنده با کمال احترام به ایشان نگاه میکنم و عذر میخواهم (عده ای از نمایندگان - احسن آفرین)

(در این هنگام پیشنهاد زیر بوسیله آقای صدرزاده قرائت شد) امضاء کنندگان ذیل نسبت بتصویب ماده دوم باورقه رأی گرفته شود - دکتر بقائی - صالح - آزاد - حائری زاده

رئیس - رأی مثبت رائی است که با امضاء باشد رأی بدون امضاء یعنی ورقه سفید بی امضا و متمم است و ورقه سفید متمم است در این هنگام آقایان نمایندگان پشت تریبون بشرح زیر با ورقه رأی دادند

آقای مجید موقر - ابریشم کار - فرهودی - جمال امامی - اردلان - مجتهدی - اشتیانی - زاده - رفیع - فولادوند - حکیمی - حائری زادی - دکتر طباطبائی - اورنگ پناهی - شوشتری - تیمورتاش - گنجی - سر تپیز زاده - امامی - اهری - رضوی - مکی - دکتر مصدق - دکتر بقائی - عبدالقادر آزاد - تقی الاسلامی - امامی - بوداغبان - مهدی ارباب - اسکندری - موسوی - سلطان العمامه - حق زاده - اسلامی - گودرزی - منصف - دکتر جلالی - بهبهانی - ملک مدنی - فرامرزی - دولتشاهی - ضفری - کشاورز صدر - نریمان - صالح - سودآور - معتمد - دکتر نبوی - خزیمه علم - بزرگ نیاد - قبادیان - دکتر کاسمی - گرگانی - دکتر علوم - کتابادی - افشار صادقی - کهمید - شکرانی - صفائی - طبق ماده ۱۵۴ حتما باید رأی باقیام و قعود باشد در زمان کفایت مذاکرات و این صحیح نیست

رئیس - حق با شماست من از آقایان تقیب هم پرسیده حتی با شماست (صفائی - باید این رأی با ورقه کمال است بکنیم باشد و با قیام و قعود رأی گرفته شود)

رئیس - در کفایت مذاکرات رأی قیام و قعود گرفته میشود

اعلام رأی شده روز یکشنبه که تعطیل است جلسه آینده سه شنبه خواهد بود و در آن آقایان که رأی دادند در صحنه حضور میکنند (بنجام و حاج ذوقه بعد از ظهر جلسه شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت